

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy órára 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy órára 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.
Bélyegdíj külön 60 fillér.
Nyitási sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Péntek, márczius 16.

Mai számunk főbb közleményei:

Vészérezzük: A konkolyhintők.
Jókai a nemzet újraszületéséről.
A búrok folytatják a harcot.
A szabadság ünnepe.
Kasszinók az iparfejlesztés szolgálatában.
Meggyilt a munkaközvetítő intézet.
Japánok Aradon.
Luczenbacher Pál végrendelete.
„Telepítési iroda” — Aradon.
Képviselőjelölés Radnán.
A japán trónörökös házasodik.
Tárcza: A szpiritusgyár könyvelője. Irta: Kerényi Miklós.
Regény-Csarnok: Egy orvos életéből. Irta: Hevessi Jenő.

A konkolyhintők.

Arad, márczius 15.

Nem egyszer mutattunk már e helyen is rá azon — a feketébb árnyalatu ellenzéki sajtóban mind kihívóbb módon megnyilatkozó törekvésre, mely a szabadelvűpárt nagy táborában uralkodó békét és egyetértést megbontani igyekeznek, s melynek éle a kormány pártján épen azon része ellen irányul, mely ennek intellektuális és számbeli sulyban is jelentékenyebb csoportját képezi, t. i. az ugynevezett régi gárda ellen.

Hogy mit akarnak ezek a jó urak ezzel a földalatti aknamunkákkal, bizony bajos megérteni s az iránt sem igen van a világ tájékozódva, hogy kik ők? csupán csak a fegyver és harczmodor, melyekkel küzdenek, mutat arra, hogy a

legnagyobb valószínűség szerint a győztes obstrukció szomorú hősei ők, kik elégedetlenek a győzelem árával és most azért fészkelődnek.

Annál visszatetszőbb tehát, hogy épen a lezajlott obstrukció ezen gyászalakjai gyanúsítják a szabadelvűpárt régi gárdáját, hogy obstrukciót csinál a mostan folyó költségvetési vitában csak azért, hogy annak befejeztét hátráltassa és a kormánynak nehézségeket okozzon.

Ez a ráfogás nemcsak a szemérmelen vádaskodás bélyegét hordja magán, de azonkívül még nevetséges is, mert kétségbevonhatatlan tény, hogy a budget vita régen nem állott olyan magas színvonalon, mint most, és erre a magas nívóra épen a régi gárda nagytudású és tehetségű szónokai emelték. Különbösen is a magyar képviselőházban a költségvetési viták rendszeren hosszúra szoktak nyulni és a világ egyetlen parlamentjében sincsenek olyan budget-viták, melyek tartamra a magyar országgyűlés szokásaival mérközhethetnének. Ennek magyarázata, de egyuttal indokolása is abban van, hogy a költségvetési vitában minden nagyobb és kisebb fontosságú országos ügyet szóvá lehet tenni és hogy az általános vitát az egyes tárczáknál is már általános vita követi. Indokolja azt a jelenséget a mi különös sajátságunk és a kormányok már akkor számolnak a költségvetési vitának bizonyos szokásszerű tartamával, mikor a munka-programm felállítása körül fára-

doznak. Bizonytalán joga van minden parlamentnek idejét úgy beosztani, amint jónak gondolja és már e szempontból sem lehet kifogást tenni a mostani budget-vita tartama ellen.

Igaz ugyan, hogy a kormánynak nem csak az a feladata, hogy a törvényhozás előtt a programját képviselje és ismeresse, hanem dolgoznia is kell neki s ezen kívül a felette fontos munkákat befejeznie. Legnagyobb nemzetközi fontosságú ügyeket kell nem sokára elintéznie, de azért még sem gondol senki arra, hogy a költségvetés sommásabb tárgyalását hozza javaslatba, ami különben az országszerte divó bőbeszédűség és alaposság mellett hiábavaló kísérlet is lenne. És hiába is igyekeznek a konkolyhintők táborában olyasmit imputálni a kormányelnöknek, hogy a költségvetési vitában nyilvánuló érdeklődést a vita megrövidítésének szempontjából erőszakosan megszorítsa. Ilyesmire vállalkoznia a kormányelnöknek eszébe sem juthat és ha arra kerülne is a sor, hogy az ülések tartamát egy órával meghosszabbítják, ezt sem lesz szabad a hosszú költségvetési vita ellen intézett rendszabálynak tekinteni, hanem úgy kell megítélni, hogy a kormány azoknak a köteleességeknek is eleget akar tenni, melyeket az ország emel munkarejével és munkakedvével szemben.

Annak a körülménynek a megítélésénél, hogy a földművelésügyi minisztérium költségvetése felett imént kezdődött vitá-

TÁRCZA.

A szpiritusgyár könyvelője.

Irta: Kerényi Miklós.

I.

Léha fráter volt. a ki megunta már az özszes élvezeteket. Nem kellett már neki sem ló, sem asszony. A pénze is elfogyott, az adósságai épen elérték azt a mértéket, melyen tul megszűnik minden hitel.

Egy poétikus, napsugaras délutánon különös melankólia fogta el.

— Hát élet ez? — monológizált.

Künn az utcán javában folyt a nagyvárosi élet vásárja, a melytől a blazirt gavallér szörnyen megundorodott.

— Mihez kezdjek? Ha továbbra is így tart ez a melankólia, két napon belül főbe lövöm magam.

Unalmában a lapokat forgatta. Egy hirdetésen akadt meg a szeme. Egy vidéki városkában egy gyárhoz keresnek intelligens, fiatal embert. A könyvetek kell vezetnie, a miért tisztességes fizetést kap.

Nem gondolkozott soha a dolgon. Levélpapírost, tintát kért a pinczértől és megírta az ajánlatát. Egy óra múlva már el is felejtette a dolgot és ott volt régi ismerősének, egy balerinának lakásán.

Ledől a két méter széles pamlagra.

— Te Molly? Boldog idők voltak, mikor még ur voltam. Ugy-e?

— Most is ur vagy.

— Az ám. Nincs egy fityingem sem, meg a hitelezőim is fölmondták a szolgálatot.

— Kár. Pedig azt hittem, hogy megveszed nekem azt a kék selyem ruhát. Miért nem nősz meg?

— Persze gazdagon.

— Természetes.

— Nagyon rossz hirnevem van odalenn a gazdag Torontálban. Nem kapok leányt feleségül.

A gavallér fölkel. Izgatottan járt föl és alá.

— Mit fogsz csinálni?

— Lemegek valahová vidékre krumplit kapálni, vagy tudja az Isten, mihez kezdek. De mindenki azt mondja, hogy dolgozzam. Nem tudom, milyen érzés az, ha az ember dolgozik. Sohasem próbáltam!

II.

Három nap múlva választ kapott, hogy az ajánlatát elfogadták. Leutazott abba a kis vidéki városkába. Hátha új otthonot talál ott, talán visszanyeri lelke egyensúlyát is. Beállott a szpiritusgyár irodájába. Nem volt ostoba ember és néhány nap alatt úgy megbarátkozott a számokkal, mintha egész életén át velük bajlódott volna.

De ezt is hamarosan megunta. Valaminek a hiányát érezte. Valami nincs meg, a mienk lennie kell, a mi az ő elernyedte idegeit izgassa.

A koresmában megismerkedett az intelligenciával. A járásbíróság aljegyzője lett a cimborája. Ennek panaszkodott.

— Nem tudom megszokni ezt az életet

— Dehogyan nem. Tudom én mi kell neked. Itt vidéken mindegyikünknek bele kell szeretnünk valakibe; akkor ezután jól érezzük magunkat.

— Eh, mit asszony, leány. Ha egyszer beszél valakivel, rögtön belém bolondul. De különben is nincs már nekem szívem. A budapesti kávéházak füstje kiaszalt belőlem minden érzést.

— No-no. Van itt olyan leány ki után már az egész vidék fiatalága bomlott, de az hideg maradt, mint a jégcsap.

— Ismerem az ilyen vidéki bakfiseket. Megmutatom neked, hogy három hét alatt majd meghal utánam.

— Nem hiszem.

— Majd megmutatom.

III.

Bánóczy Dezső, a szpiritusgyár könyvelője, vasárnap felöltötte a huszárhadnagy uniformitását és egyszer végig sétált a főutcán. A gazdag Bayer boltja előtt is elment, de meg sem mozgatta fejét, hogy betekintszen.

Azután inni, dorbézolni kezdett. Minden éjszaka murizott. Éjfél után pont egy órakor glédába sorakoztak a cigányok.

— Előre! — kiáltotta Bánóczy.

A cigányok már tudták, hová. A Bayerék

hoz szokatlanul sok szónok iratkozott fel és hogy e szónokok tulnyomó részben kormánypártiak, nem szabad feledni, hogy Magyarország még csak most készül iparállammá alakulni és hogy még mindig olyan kulturállam, melyben a földművelésért már sok történt ugyan, de még sokat is kell tenni és hogy a földművelésügyi budgethez már a természetes tényállás folytán is mindenkinek van valami mondani valója.

Értsék meg hát végre azok a hivatásos konkolyhíntők, a kik mindenáron háborúságot szeretnének a kormánypartban felidézni, miszerint nem fogják elérni azzal, hogy a párt egyik részére épen azt az utálatos bünt fogják rá, a melylyel ők kompromittálták magukat és a törvényhozást örök időkre; legkevésbé fogják pedig elérni azzal, hogy a kormányt ellenök hangolni és indokolatlan és félreértéseket okozható intézkedésekre birni remélik.

Jókai a nemzet ujraszületéséről.

— Elmondta a Petőfi-társaság mai diszgyűlésén. —
Budapest, március 15.

A Petőfi-társaság mai diszgyűlését Jókai Mórnak a magyar nemzet ujraszületéséről mondott hatalmas beszéde tette valóban ünnepi gyűléssé. A monumentális beszédet szószerint itt adjuk:

„A mustármagból cédrusfa nő fel.
A biblia mondja: tehát hinnünk kell, hogy igaz.
Előttünk, szemünk láttára történt meg; tehát tudunk kell, hogy igaz.
Mi volt a mustármag? Egy szózat, mely 1848. március 15-én elhangzott, s mi az a terebély cédrus? A mai Magyarország: a szabad Magyarország.
A nélkül az elvetett mustármag nélkül bizony nem volna itt ez a mai cédrusfa.
Talán a mennyei gondviselés azért nyujtotta oly hosszúra az én földi életemet, hogy legyen egy élő tanuja a korszakoknak, a ki a változatos multat, annak forgandó ellentéteit a jelennel összeölelni képes, a ki átélte, átszenvedte, átküzdötte a félszázadot, aki osztozott annak kétségbeejtő balsorsában és dicsőségében, és most bizonyosságot tud róla tenni, — ép észszel, élénk emlékezettel, hogy mi volt a hajdani Magyarország, s mi lett belőle máig?

1848-ig Magyarország nem volt más, mint egy térképi fogalom: Ausztriának egy gyarmata, mely a valóságban egy darab Ázsiát jelképez. Fővárosa, a koronások, a diaeták székhelye az ország nyugati határán; az is német. Alkotmánya türelemjáték, önkormányzata nákonny, a mivel a nyugtalan gyermeket álomra csillapítják, nemzetisége gunytárgy, vagyona értéktelen, értelmisége idegen; még az ősi vítélsége is el van már temetve a nemzeti insurrectio gyalázó emlékei alá.

Az a magyar nemesség! Harminczadrésze az ország lakosságának. Fegyverrel sem volt képes hazáját megvédeni. De hiszen nem is adtak a kezébe fegyvert. munka eszközeivel, a szellem fegyvereivel még kevésbé. A polgár és a jobbágy se jogokkal, se köteleességekkel nem birt. A haza áldott földje nem azé volt, aki szántotta, kapálta, robotot szolgált, dézsmát fizetett, botokat kapott.

Pénze, hitele nem volt se urnak, se népek, se az egész országnak.

Királyát nem látta az ország soha.

Kormányá Bécében is volt, Budán is volt, Kolozsváron is volt: mikor tenni kellett, sehól sem volt.

Mély tespedésbe volt sülyedve az egész nemzet.

Alkotmányunk a megfordított lengyel alkotmány volt. A liberum veto a hatalom szájában. Akármű üdvösét határoztak a rendek, a hatalom azt mondta rá: „nyepszvolim.“

Gondolkodó hazafiak ujtó törekvéseit elfojtották: a század elején még véres pallossal, közepén már kisebb fegyver is elég volt hozzá, a cenzura ollója és vörös plajbásza.

Minden törekvése az előre látó észnek a nemzeti szellemnek csak egy kínos vergődés volt: Laokopunak és fiainak küzdelme az óriás-kigyókkal.

Gondoljatok rá ifju honfitársaim, hogy ha ez ősi tespedés korszaka a század végéig eltarthatott volna, mint a hogy végig lengett három századon át, mit látnátok most itt magatok körül: Járom alatt nyögő buta népet, hátramaradt polgárságot, székesvárosok helyett szurtos falvakat, s az alkotmánynak csufolt bálvány helyén nem babér, hanem szalmakoszoru gyanánt a régi rendi diétát.

Egy gőzös járna a Dunán, egy vasut vezetne Pesttől Szolnokig, egy takarékpénztár képviselné a pénzvilágot, egy színház a művészetet, három hirlap az irodalmat, polgárörsg a haderőt, füstölő pipánk a nemzeti büszkeséget. Ez volt Magyarország előirt sorsa a század második felében.

Ámde mi nem hoztuk magunkkal keletről a fatalizmust, nem nyugodtunk meg a „Kizmet“-ben, szembeszálltunk a „fátum“-mal s elvetettük a bibliai mustármagot.

Ez volt az 1848-iki március 15-ikén kihirdetett pesti 12 pont: „mit kíván a magyar nemzet?“ első nyomtatott lapja az erőhatalommal felszabadított sajtónak. És ebből a mustármagból nőtt fel a mai Magyarország büszke cédrusfája. Hogy ebből ily terebély fa nőtt fel, az bizonyára az egész magyar nemzet érdeme. A hogy az „Ujvilág“ ős talaja torony magasára növelte fel a Wellingtonia giganteát, úgy növelte fel gyümölcsstermő óriássá a felszabadított, az egygyé lett magyar nép ősz teremtő ereje az új Magyarországot.

Nézzetek végig az új hazán: lássátok annak viruló mezőit, kincsosztó földkeblét, vasut hálózatát, a diszes városokat, a jöllétet hirdető falvakat, a sürgő közlekedést vaspályán, folyókon, tengereken s aztán pihenjen meg lelketek a királyi várpalota tornácán, onnan bámuljatok végig a mesemondásig tündéri fővárosra, a Duna hidjain, a palota sorokon és a gyárkéményeken, melyek folyvást írják füstszóróikkal az égere az új kor jelszavát: „a munkában az élet.“

Aztán lássátok hadrendbe sorakozni a hatalmas honvéd dandárt, a mely nemzeti himnuszszal üdvözli fővezérét, a koronás királyt, hirdetve az újkor jelszavát: „honszeretben az erő.“

Azzal járjátok sorba a szobrokat, a miket a király és a nemzet kegyelése emelt köztereinken s meghalljátok tőlük az új kor jelszavát: „érdemé a dicsőség.“

Vizsgáljátok végig iparvállalatainkat, pénzüntézeteinket s azoknak a könyveiből megtudjátok az újkor jelszavát: „becsületé és szorgalomé a gazdagság.“

Figyeljetez végig szellemi munkásságunkon s minden írott betű, minden ecsetvonás, minden fölhangzó szó, minden kalapácsütés azt fogja mondani, hogy a „szabadszlleem, a népszabadság.“

Ezeket a jelszavakat szórta el a nép szívébe március 15-ike, mint a bibliai szentháromságot.

Dicsőség legyen annak a népnek, amely ezeket szívébe fogadta s tetteben örökíté meg és nagyra növelte.

Dicsőség legyen ennek a fővárosnak, amely ezeket legelső órájában a kimondott szónak magáévé tette!

De legyen szabad a nagyranőtt ezeréves fától egy-egy zöld ágat kölcsön kérnünk, azok számára is, akik a korszakkezdő jelszavakat kimondták. Bizonyára, ha a magyar nemzet az ő hívásukra, mint egy ember, talpra nem áll: ezek a fiatal apostolok vagy a budai vérmezőn, vagy a bécsi bolondok házában vegezték volna életüket. Most már alusznak valamenyien. Megérdemlik, hogy sirjukra a nemzet nagy életfájáról egy ágacskát letörtünk.

házának utolsó ablakánál huzták a szebbnél szebb nótákat. Az egész város arról beszélt, hogy a spirituszgyár könyvelője megbolondult.

A szökehadju Bayer Stefike azonban az maradt, a ki volt.

A mikor szóba hozták neki az éjjeli zenéket, összebígyesztette duzzadt, meggyipiros ajkait:

— Egy könyvelő!?

Az éjjeli zenék pedig tovább folytak már harmadik hete.

Stefike szíve nem lágyult meg, de titokban tetszett neki a gavallérnak ez a szívós kitartása.

A tizenhatszadik éjjeli zene után azt mondta:

— Elment ennek az embernek az esze?...

Bánóczy mindenről értesült és nyugodtan hallgatta az aljegyzőt, a midőn az kárörvendve mondotta neki:

— Csődöt mondott a tudományod?...

A tizenkilencedik éjjeli zene is megtörtént. A huszadik nap Bánóczy a szokottnál vadabb mulatságot rendezett és sokat, nagyon sokat ivott.

Éjjél után 1 órakor a cigányok sorakoztak. Természetesnek találták, hogy éjjeli zene lesz, de Bánóczy olyat kiáltott, hogy a harmadik házhoz is eljutott a hangja:

— Allj!

— De nagyságos uram, itt az ideje.

— Nem lesz éjjeli zene, ha mondom.

Ebben a perczben az asztalokról szerte szét röptültek a flakók, poharak. Csönd lett a korcs-

mában. Azután ledült egy asztalra és elaludt.

De nem aludt ám Stefike. Várta, várta az éjjeli zenét, a melyhez már annyira hozzá szokott. Várt, hogy kikandikálhasson az ablakon és láthassa azt a délczag fiatal embert.

Várt, várt. Már a hajnal első sugarai belopózkodtak patyolatföher ágyáig, de nem jöttek a cigányok.

Hirtelenül nyállalást érzett a szíve táján és maga sem tudta, hogyan történt, keservesen sirni kezdett.

Egészen nedves lett a párna.

IV.

Másnap délben az öreg Bayer haragosan jött haza. Igazgatósági tagja volt a spirituszgyár részvénytársaságnak. Künn volt a gyárban, a hol azt hallotta, hogy az új könyvelő nagyon hanyag. Nem akar dolgozni, sokat lumpol. Ebédközben elbeszélte a dolgot és megjegyezte:

— Kidobtam azt a lumpot. Fölmondunk neki. Hadd pusztuljon a városból, ugysis sok zavart csinál. Azután aludni sem tudok a sok naktmuzik miatt.

Ebben a perczben Stefike elejtette kését tányérjára, mely csörömpölve eltörött; ő maga sápadt lett, mint a fal, sirni kezdett és elfutott a hálószobába.

Az öreg Bayer utánament és nagy nehezen kivallatta a leányt, ki fuldokló hangon, sirva mondotta el:

— Szeretem, szeretem, én meghalok nélküle.

V.

A városkának legnagyobb szenzációja az volt, hogy a szép könyvelőnek fölmondottak. De még nagyobb volt a feltűnés, mikor az öreg Bayer megjelent a korcsmában és kereste Bánóczyt.

— Maga nem jól viselte magát, de ha megbecsüli magát, minden jóra fordul. Ki fogom vinni, hogy megtarthassa az állását — mondotta Bayer ur.

— Köszönöm. Nem kell. — volt Bánóczy rövid válasza.

Bayer ur arcza piros lett, mint a pipacs. Megbolondult ez az ember, hogy ugy eldobja az életét, mint valami kifacsart citromot?

— De kérem, ilyen jó állás.

— Mondottam, hogy nem kell. Nem születtem grájzlernek. Megyek Párisba. Meguntam ezt a falusi életet.

Bayer ur rimánkodni kezdett:

— Kérem, maradjon. — Fölemeljük a fizetését.

Bánóczy hajthatatlan maradt. Az öreg Bayer tántorogva ment haza és egyre azon sópándokott:

— Mi lesz az én Stefikémből, az én kis galambomból?...

VI.

A járásbirósági aljegyző és Bánóczy együtt vacsoráztak.

Csak magam maradtam itt közülök. A ki- nek nincs egyéb kívánságom, mint hogy a czedrusfa árnyékában meghúzódva, nézhessem tovább fejlődését, felvirágzását ennek a szép hazának, akit az Isten tartson meg, erősítsen meg, örökítsen meg „in secula seculorum. Amen!”

TAVIRATOK.

Tüntetések Bukarestben.

Bukarest, márczius 15. (Saj. táv. táv.) A szabadelvű ellenzéknek a Hallier-ügyben kifejtett agitációja következtében tegnap a számvevőszék palotája előtt, a hol a választott bíróság üléseit tartja, valamint Rumanio választott bírónak a háza előtt tüntetések voltak, a melyek azonban nem voltak nagyobb jelentőségűek. A tüntetőket azonnal széttávozták, kevés fáradsággal. Ma megint tüntettek a szenátus előtt, miközben néhány ablakot is beverték a tüntetők. A tömeg azonban csakhamar széteszött, a nélkül, hogy a rendőrségnek közbe kellett volna lépnie. Az *Agence Roumaine* értesülése szerint a kormány az esetben, ha a tüntetések komoly jelleget öltenek, szigorúan feg eljárni.

A pestis.

London, márczius 15. (Saját tud. táv.) A Timesnak jelentik Buenos-Ayresből 13-iki kelettel: A bubu-pestis föllépését most már félhivatalosan is elismerik. A legutóbbi két hónap alatt 23 ember halt meg pestisben.

Sidney, márcz. 15. (Saj. tud. távirata.) Itt két újabb pestises megbetegedés fordult elő egy halálesettel.

A búrok folytatják a harcot.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, márczius 15.

Salisbury békefeltételeire a búrok azt az egyetlen lehetséges választ adták, hogy folytatják a harcot mindaddig, amíg a szabadságért egy fegyverfogható ember marad a sikon. Ha el kell veszni — és a szabadság elvesztése egyenlő a teljes el-

— Láttad, milyen sápadt a leány? Pedig csak egy hete, hogy szerelmes belém.

— Ugyesen csináltad. Mondhatom, hogy nagy mester vagy, de remélem, hogy nem hagyod így elhervadni.

— Mi közöm hozzá? Afféle kis stikli volt az egész dolog. Holnap utazom. Talán nem is látom többé.

— És itt hagyod, a boldogtalanságban? ...

Bánóczy flegmatikusan tovább evett. Becsületes, egyenes gondolkozású ember volt az aljegyző. A mikor látta Bánóczy cinikus magatartását, homlokán megdagadtak az erek, kipirult és fojtott hangon mondotta:

— Ha itt hagyod, közönséges gazember vagy.

— Gazember? ... Az, a ki mondja.

VII.

Bánóczy nagyon súlyos vágást kapott az aljegyzőtől. A sebláza közel jár a maximumhoz. Elhagyottan, egyedül feküdt a vendéglő egyik szobájában. Esméleténél volt még és átlátta nyomorúságos helyzetét. Ekkor kinyílt az ajtó és egy sápadtarcú leány jelent meg a beteg ágyánál. A beteg csak nézett, bámult maga elé, azután a mint lehetett, föltápáskodott s megragadta a leány kezét és lázasan csókolta ...

Három hét mulva megtartották az eljegyzést, két hónap mulva a lakodalmat. A járás-birosági aljegyző volt a vőfény.

veszéssel — akkor inkább a harczmezőn akarnak elvérezni, mint rabigában, zsarnok fegyverek elnyomása alatt,

Az angolok hajthatatlan gyűlöletétől diktált békefeltételek meghozták azt az eredményt, hogy az elkeseredés új erejét öntötték a lemondásra hangolt bur nemzet szívébe. A harcot most már az elkeseredés halálmegvetésével folytatják és eljöhet igen hamar a nap, hogy Angliának nagy oka lesz megbánnia a háboru igazságtalan folytatását, a végletekig menő bosszupolitikát.

Mai távirataink a következők:

London, márczius 15.

Ritchie kereskedelmi miniszter tegnap az egyesült kereskedelmi kamarák lakomáján beszédet mondott, a melyben kiemelte, hogy a mostani háboru azt bizonyítja, hogy ha az anyaország érdekeit megtámadják, az egész birodalom érdekeit támadják meg. Reméli, hogy a béke nemsokára helyreáll. Ennek azonban egészen más föltételek alapján kell történnie, mint a minöket Krüger elnök ajánlott. Anglia hajlandó békét kötni, de csakis a maga föltételei alapján. A kormány soha sem fog többé kísérletet tenni nagylelkűséggel vagy a két köztársaság függetlenségével. Anglia el van tökévelve arra, hogy a britt koronának e köztársaságok fölött való elvitathatatlan főhatóságát föntartja. A lakomán jelen volt De Bill dán követ is.

London, márczius 15.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Kimberleyből tegnapi kelettel: Innen kiküldött csapatok megszállták Boshofot és ott temérdek fegyvert és lövészert ejtettek zsákmányul. Az angolok erős helyőrséget hagytak ott.

London, márczius 15.

Azokra a külföldi híresztelésekre vonatkozólag, amelyek szerint Salisbury lord Krüger elnöknek bizonyos békefeltételeket szabott, azt jelenti a Reuter-ügynökség, hogy itt ezekről a békefeltételekről semmit sem tudnak.

London, márczius 15.

A Daily Chronicle-nak jelentik Bloemfonteinből tegnapelőtt esti kelettel: French tábornok azzal fenyegette a várost, hogy ma bombáztatni fogja, ha meg nem adja magát. A városban ma reggel kitűzték a fehér zászlót. Egy küldöttség Roberts-hez ment, aki 9 órakor élénk óvációk közben bevonult a városba. Roberts meglátogatta a középületeket és mindenütt lelkes néptömeg vette körül. Steyn elnök és a harczoló burgherek nagy része észak felé menekült. A vasut nincs megrongálva.

Ladysmith, márczius 15.

Megbízható forrásból jelentik, hogy a búrok a Sárkány-hegység és a Briggars-hegység egyesülésénél több erősen elsáncolt hadállást tartanak megszállva nehéz ágyukkal.

New-York, márczius 15.

Az Evening Journal a következő táviratot kapta Krüger elnöktől márczius 13-iki kelettel: A burgherek csak akkor szünnnek meg harczolni, ha meghalnak. Ha daink visszatérnek az első védelmi vonalra, saját földjükre. A natali hadjárat sokkal tovább vált hasznunkra, mintsem vártuk. Az angolok sohasem foznak eljutni Pretóriáig. A burgherek, Steyn elnök, Joubert és én, valamint a többiek mind egyet értünk. Viszály nincs közöttünk. Isten segítsen bennünket!

London, márczius 15.

Salisbury válasza Krüger és Steyn elnökök békeajánlataira hétfőn érkezett Pretóriába. A két köztársasági elnök közös tanácskozáson tette megfontolás tárgyává Anglia feleletét és egyértelműleg azt határozták, hogy a harcot folytatják.

A bur nép általános rokonszenve kíséri ezt az elhatározást. Valósággal felháborodtak a békeajánlatra adott gögös válaszon és készek minden eszközt megragadni, amit eddig még nem is alkalmaztak, hogy ügyüket már most győzelemre vigyék, minden esetre pedig nagyon drágává tegyék Angliának minden lépését, a melylyel a két szabadállam szívére tapos.

Berlin, márczius 15.

Megbízható forrásból jelentik, hogy a két délafrikai köztársaság a Pretóriában székelő konzulok útján kérte a hatalmak közbenjárását és így Németországot is, de a német birodalmi kormány erre azt felelte, hogy bármily szívesen is áll rendelkezésre, ezt csak az esetben tehetné meg, ha mindkét harczoló fél felkérné.

Pretória, márczius 15.

Joubert ezredes ma visszatért csapataihoz, hogy újból átvegye a személyes fővezérletet.

Fokváros, márczius 15.

Clement, Brabant és Gatacre tábornokok seregei Bethuila-Bridgenél csatlakoztak a főcsapatokhoz.

A szabadság ünnepe.

— Márczius 15. —

Virágok nyilásával, szívek virágzásával, mely a tavasz lehelletére támadt, ünnepe lett a hazafiságnak. A tavasszal együtt feltámadt a hazaszeretet, az erős, a nagy, a fiatalos erejében diadalmaskodó.

Ötvenkét éve ennek.

Most újra virágok nyilnak, a szívek szelemtől virágnak a sejtelmes, ébresztő tavasz szelére. S az új élet varázsában, a kikelet idején feltámadt az emlékezet.

Emlékezzünk, ünnepelünk.

Visszaálmodjuk az elmúlt, a fiatal lelkesedés idejét s belészáll szívébe az emléke annak a régi márcziusnak, mely egy félszázadnak határán túl két évvel volt.

Ezt tettük a mai napon, hogy újra márczius 15-re keltünk. Hol csak magyarok lakanak, mindenütt ünnepelték a szabadság emléknapját.

A mai ünneplés lefolyásáról itt adunk számot:

A városházán.

Délelőtt 10 órakor vette kezdetét az ünnepség a városháza nagytermében, mely ekkor már telve volt közönséggel. A padsorokat teljesen megtöltötték az ünneplő nők és férfiak, míg az első sorokban Salacz Gyula polgármesterrel és Dálnoki Nagy Lajos alispánnal élén a város és megye előkelősége foglalt helyet. A karzatokra pedig a lelkes tanuló ifjuság vonult fel.

Elsőben a „Hymnus“-t énekelte el a tanítóképző intézet ifjusági énekkara Kertay Ede tanár vezetése alatt, majd Edvi-Ilés László, mint a Kölcsey-egyesület alelnöke szép szavakkal nyitotta meg az ünnepélyt.

Ezután Pethes Imre, az aradi színház tagja szavalta el Petőfi „Nemzeti dal“-át szépcsengetéssel, érczes hangjával megragadva a közönséget.

A városházi ünnepély főrésze volt az az emlékbeszéd, melyet Szondy János tanítóképzői

tanár irt és mondott el. A hosszú, mindvégig lelkes hangú beszédét, mely hű méltatója volt a mai nap jelentőségének, zajosan megélték és megtapsolták.

Utána a tanítóképzői énekhar a „Szózat“-ot énekelte el.

Ezzel az ünnep első része véget ért s a közönség elhagyta a városházát, hogy az előtte lévő téren sorakozzék a vértanuk szobrához való felvonulásra.

Az erősen szeles idő dacára sokan gyülekeztek itt össze s hosszú sorban vonult az Andrássy-uton végig a menet, elől az öreg honvédek, ócska, vérrel szentelt zászlójával, melyet márczius 15-én évről-évre kihoznak a szabadlevegőre, napugárba, a szabadságszeretet meleg hangulatába. Ezután következtek a többi egyletek lobogói s a felsorakozott közönség.

A Szabadságtéren.

A legstilszerűbb helyen, a szabadságot meghalt hősök ércszobrá előtt folyt le az ünnep második része.

Megnyitótul az aradi dalegylet Kovács Pál karnagy vezetése mellett rázendített a „Hymnus“-ra, majd Záray Jenő, a tanítóképző növendéke lépett az emelvényre és lelkes hangon, kiváló hatással szavalta el Ábrányi Emil „Márczius 15-én“ című szép költeményét.

A szokott sablonból magasan kiemelkedő volt az az *alkalmi beszéd*, melyet Benedek Árpád hirlapíró mondott el ezután. Erő és melegség, eredeti hang és igazi márcziusi szabad szellem nyilatkozott meg a beszédben, melyet a következőképen fejezett be:

Ma ötvenkét éve annak, hogy először hangzott fel az intés. Es feljüngött a nemzet:

— Hozsánna néked, aki egyenlővé tevéd az embert az emberrel, ha biborban, bársonyban született, avagy a műhelyek sötét odujába ringott a bölcsője.

— Hozsánna néked!

Es az új idők méhéből újra hangzik az intés: Polgárnók! Polgárok! A ki meggunyolja ezt a szót a születés kiváltsága, a nemesi előjog nevében: őrizkedjék márczius idusától!

Mert az összetört bilincs rozsdája ma is mar még, ha a vasa nem is szorít.

A czimerek gögje, a rang sővénye, a vér hivalkodása torlaszokat épít ma is ember és ember közzé. Munkától kicserepezett kézhez nem szivesen nyul a nemeslevél, a pénz előkelősége rangján alulnak tartja az ész, a tehetség, a szorgalom arisztokráciáját, de megalázkodik az étágu korona előtt is. Vigyázzatok a kor intő szavára!

Mert eljövend az idő: márczius idusa a becsületes munkának. Es a fületekbe zug majd:

— En öntöm a vasat, én kalapalom a kardot, én verem a pénzt, én aranyozom a czimert, én vetem a földet, az én karom izmai emelik a nemzet-tartó oszlopokat, az én térdemen pihen a trón lába, az én arcuzatom viseli a törvényhozás, az én verejtékem: a fény, a gazdagság, a dicsőség, a múlt, a jelen és a jövő.

Uj márcziusi idusa, jövel: büszke néperő, diadalmas népönézet, magasztos népszabadság! Hozsánna felséges néphatalom!

Ezután Kovács Vincze, az ünnepély főrendezője rövid beszéd kíséretében letette a szoborra Aradváros koszoruját, mire az aradi dalegylet énekével az ünnepség véget ért.

Egyéb ünneplések.

Méltóan emlékezett meg a szabadság ünnepeiről az aradi *székely asztaltársaság*. A „Vad-ember“-hez címzett vendéglőben, hazafias dalokból, szavaltókból és emlékböszédből összeállított program tette ki az ünneplés első felét. A közönség zajosan megtapsolta Kovács Ferenc lelkes hangú emlékböszédét, ugyszintén a szavaltókat és az iparosifjak dalkörét, mely preczizen adott elő hazafias dalokat. Mikor a műsor véget ért, vacsora, majd pedig reggelig tartó sikerült táncz következett. A székelyekkel együttesen ünnepelt a *Szylvester asztaltársaság* is.

Az első aradi *Erzsébet asztaltársaság* a

Mirtl-féle vendéglőben ülte meg márczius 15-ét. Itt a waggongyári magyar dalkör hangversenyezett.

Megünnepezték a mai napot az iskolák is. A *polgári fiúiskola* délelőtt 10 órakor tartotta meg a „Márczius 15“-iki ünnepélyt az iskola dísztermében a következő programmal:

1. *Megnyitó*: Almási Pál igazgató. 2. „*Ima*“ karének. Előadta az ifjusági énekhar. 3. „1848. Márczius 15-ike“ költemény Petőfi Sándortól, szavalta Engel Antal IV. osztályu tanuló. 4. *Ünnepi beszéd*, tartotta Berecz Károly tanár. 5. „*Éljen a haza*“, karének előadta az ifjúsági énekhar. 6. „*Nemzeti dal*“, költemény Petőfi Sándortól, szavalta Bánhidi Antal IV. osztályu tanuló. 7. „*Talpra magyar*“ karének, előadta az ifju énekhar. 8. „*Márczius 15.*“ költemény Gáspár Imrétől, szavalta Szente Dezső IV. osztályu tanuló. 9. „*Hymnus*“ karének harmonium kísérettel, énekelte az összes ifjuság. 10. *Zárószó* Almási Pál igazgatótól.

A karénekeket betanította és szerzette Mádai Mátvás tanár a tőle megszokott tökélyvel. Berecz Károly tanár szépen kidolgozott és előadott ünnepi beszéde a tanulók közt nagy hatást és lelkesedést keltett.

A vidéken.

Arról, hogy a vidéken miképen emlékeztek meg a mai napról, tudósítók a következőket jelentik:

Kisjenőn a nemzeti ünnep előestéjén fáklyásmenet járta be a várost s a szomszédos Erdőhegyet. A házak felváltak lobogóva, az ablakok fényesen kivilágítva. Este két helyen is volt bankett. Ma délelőtt 9 órakor a kegyuri templomban ünnepi mise volt. Az aradvidéki tanító-egylet eleki fiókbizottsága ma tartotta évi közgyűlését Kisjenőn s az alkalmat felhasználta márczius 15-ének megünneplésére. Az egész gyűlés elénekelte a Hymnust, utána *Hir-mann* József elnök alkalmi beszédet tartott és *Schramm* József eleki tanító elszavalta a *Talpra magyar-t*.

Zerinden is volt fáklyásmenet zenével; ma az ev. ref. templomban Pál József lelkész istentiszteletet tartott. A templom előtt összegyűlt nagy közönséghez *Tabajdy* József joghallgató alkalmi beszédet intézett, *Kováts* István segédjegyző hazafias költeményt szavalt, végül a dalkör énekelte.

Kurtics csekély számú magyarsága az előestén 8 órakor a nagyvendéglőben az iparos olvasókör és az olvasó egylet együttes ünnepségével ülte meg márczius 15-ét. A hazafias estélyen *Szeberényi* Gábor iparos olvasóköri alelnök tartotta a megnyitót, mely után *Moravetz* Elemér mondott emlékböszédet, majd pedig *Virágh* János szavalta el a „*Talpra magyar-t*“. Végül *Benjámín* Lajos olvasóköri alelnök bezáró beszédet tartott. Ezután 40 teritékü önkent, majd táncz következett.

Radnán szokatlan ünnepséggel ülték meg az előestén a szabadság napját. Az ünnepségek különösen érdekességet adott azon körülmény, hogy a szabadelvű párt egyik képviselő jelöltje, *Nemess* Zsigmond dr. tartotta az ünnepi beszédet, melyben felemlítette, hogy a márczius 15-ének köszönhető a mai liberális és demokratikus államiság. Felette emelkedett hangú beszédet tartott *Kovács* Gyula járásbíró-sági aljegyző, ki magasröptű szavakban dicsőítette márczius 15-ét. Első helyen említendő *Walthier* Ádám dr. szép beszéde, melyben a legelső magyar ember, alkotmányos királyunk egészségére üritette poharát. A radnai függetlenségi párt teljes számban, ugyszintén a község előkelőségének többi tagjai is mind megjelentek az ünnepélyen.

A fővárosban.

Az ország fővárosában lefolyt ünnepségek-ről a következő távirati értesülést vettük:

Szép tavaszi napos idő kedvezett ma a szabadsajtó kivívása évforduló ünnepének. A fővárosnak több része ünnepi szint öltött. Igen sok középület és magánház volt fellobogóva, különösen a belvárosban, az egyetemter, a muzeum és a Petőfi-szobor környékén s azokon az utvonalakon, a merre az ifjuság elvonult.

Az utcák tele voltak ünneplő közönséggel. Sok ember viselt magyar ruhát és nemzeti színű kokárdát. Az egyetemi ifjuság rendezői pedig diszmagyarban, kucsában, kardosan jártak-keltek a városban.

Impozáns volt a *Petőfi-Társaság* ünnepélye, melynek első pontja *Bartók* Lajosnak a „*Világszabadság*“ című felolvasása. Ezután *Ábrányi* Emil költeményét olvasta fel „*Márczius 15*“ czímen. Utána *Vészi* József tartott felolvasást, majd pedig *Koroda* Pál „*Eskü*“ című költeményét tapsolták meg. Az utolsó felolvasó *Jókai* Mór volt, kinek kolosszális beszédét más helyen hozzuk.

A Petőfi-társaság tagjai az ünnepség után Petőfi-szobra elé vonultak, a hol *Bartók* Lajos néhány lelkes szó kíséretében letette a szobor talpzatára a társaság koszoruját.

Az egyetemi ifjuság diszgyűlést tartott a nap alkalmából, számos szavaltat és felolvasásból álló programmal.

A szabadság napját ezenkívül minden iskolában és sok egyesületben ünnepelték.

SZINHAZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Péntek: *Eszter*, melodráma. (Páratlan bérlet.)
Szombat: *Eszter*, melodráma. (Páros bérlet.)
Vasárnap: *Eszter*, melodráma. (Páros bérletszűnet.)

* *Diszeloadás a színházban*. Mint minden évben, úgy ma is ünnepléses fényvel, meleg szeretettel emlékeztek meg a színházban a szabadság napjáról. *Szigligeti* színműve: „*II. Rákóczy* Ferencz fogsága“ került színre. A kitűnően sikerült előadásból *Pethes*, *Bács*, *Mezey*, *P.-Szép* Olga, *Harmath* Józsa és *Kalocsa* Róza emelkedtek ki. A színművet egy hatásos, remek tabló előzte meg, melynek rendezéséért *Pintér* Imrét érte sok dicséret. A tabló nagyon tetszett a lelkes közönségnek.

* *Eszter* bemutató előadására sok jegyet váltottak meg már ma a pénztárnál. A darabban a czim szerepet *P. Szép* Olga játssza, a gonosz Hámánt *Mezey* Péter, Achasverus királyt *László* Gyula, Mordechait *Bács* Károly. A bibliából kevésbé ismert szereplők személyesítői *Pethes* Imre, *Gáthy* Kálmán, *Ruzsinszky* Ilona, *Rédei* Szidi, *Andorffy* Péter és ugyszólván az egész szintársulat. A zenét a darabhoz színházunk karmestere, *Müller* Ottó hangszerelte. Munkáját a vidéki színházgatók közül eddig már többen rendelték meg.

* *A Schreyer zene-konzervatórium* márczius hó 16-iki házi estélyének műsora a következő:

1. Mendelssohn: „*Trio A-moll*“ a zongora részt előadja: *Goldzieher* Albert. 2. Rode: „*Air variée*“ hegedün előadja: *Samson* Aladar. 3. Reynald: „*Idillischer Abend*“ zongorán előadja: *Kugler* Jolán. 4. Volkmann: „*Pastillon*“ zongorán négy kézre előadják: *Bokor* Irma és *Bene* Ilona. 5. „*Magyar népdalok*“ énekl: *Meistrovich* Terka. 6. Lange: „*La file des Alpes*“ zongorán előadja: *Tóth* Erzsé. 7. Favarger: „*L'adieu*“ zongorán előadja: *Schwarz* Paula. 8. Viotti: „*Concerto*“ hegedün előadja: *Porter* Ede, zongorán kíséri: *Porter* Paula. 9. Gaal: „*Rhapsodie Hongroise*“ zongorán előadja: *Hegyessy* Gizella. 10. „*Hegedü kettős hangverseny*“ hegedün előadják: *Fekete* Károly és *Schwarz* Sándor. 11. Moszkowszky: „*Keringő*“ zongorán előadja: *Laukó* Lenke. Kezdeté fél 9 órakor pontban.

* *A „L'Aiglon“ főpróbája*. Tegnap este telttették meg, a mint Párisból sürgönyzik, az előzetes reklám által híressé vált legújabb *Rostand* darabnak a „*L'Aiglon*“-nak főpróbáját a *Sarah* Bernhard-színházban. A színház megtelt írakkal, művészekkel és a politikai élet előkelőségeivel, *Sarah* Bernhard, ki híres szép szóke haját is levágatta a darab kedvéért, mindjárt az első felvonásban, óriási sikert aratott. Az első felvonás, a schönbrunni kastélyban játszódik le.

Kaszinók az iparfejlesztés szolgálatában

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, márczius 15.

Az ország két első kaszinójának: a Nemzeti és az Országos kaszinónak bevonásával oly országos akció készül most a magyar ipar érdekében, a mely talán újra odaemeli ezeket a kaszinókat és az ország összes kaszinóit, a hol társadalmi és politikai jelentőség tekintetében valaha régen állottak, a mikor még bennük lélegzett és élt a nemzeti élet egésze.

Politikai okok — Ausztriával való gazdasági kiegyezésünk válsága — hozták erősebben felszínre azt a nagy gyengeségünket, hogy iparilag rabszolgamód, ki vagyunk szolgáltatva a külföldnek, első sorban pedig a mi kenyereszövetségesünknek, Ausztriának. Ez az elevenbe vágó tapasztalás szülte azt a nagy iparfejlesztő mozgalmat, a mely országszerte megindult. De rendszeresség nélkül való ma még e mozgalom és így kevés eredménnyel biztató. Hiányzottak eddig a hozzáértő munkások, akik irányítsák. Most e tekintetben is helyes irányba terelődött a nagyjelentőségű igyekezet.

A szabad lyceum vette a kezébe a vezetést s a kikre első helyen támaszkodik, azok a kaszinók. Es ez igen jól van így. A mi helyzetünk ez idő szerint olyan, hogy a törekvéseknek csak társadalmi uton lehet sikerük; a társadalom ereje intézményesítve pedig első sorban a kaszinókban van.

Azt vette tervbe a szabad lyceum, hogy a vidék összes nagyobb központjain előadásokat tartat az ipari tudás köréből. Kettős lenne ezeknek az iránya: egyfelől tanítani, másfelől lelkesedéssel tettekre bírni.

A Nemzeti és Országos kaszinó bevonásával tervbe vette a Szabad lyceum, hogy a vidék összes uri kaszinóit kongresszusra hívja ez ügyben Budapestre, s itt megvitatják a teendőket is azok kivételének módozatait. A felhívást, a hogy ezt a *Wekerle* Sándor elnöklete alatt ma tartott értekezleten elhatározták, nem hivatalosan, hanem magán uton küldik el a kaszinóknak.

A szabad lyceumnak a vidékre kiterjesztését oly módon akarják a kaszinók segítségével keresztülvinni, hogy ezek a tartandó előadások költségeihez járulnak megfelelő összeggel. A vidéki előadások elsősorban a praktikus nemzetgazdaság köréből, másodsorban az ipari technológia köréből vennék tárgyukat, s elsőrangú szakférfiak tartanák. Mintegy kétszáz ilyen helye az országnak van kijelölve, a hol magasabb iskolák vannak s így talaja van az akciónak.

A kaszinók kongresszusát érdeklődéssel várjuk s a jövőnk munkában sikereket remélünk a szabad lyceum tanításától

Megnyilt a munkaközvetítő intézet

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, márczius 15.

Ma reggel 8 óra óta hatalmas embertömeg állja el a keskeny kis salétrom-utcát. A forgalom fentartására már a rendőrség fellépésére volt szükség.

A tömeg munkát keres. Ma nyílt meg a József-körút és a kis salétrom-utca sarkán az állami munkaközvetítő intézet, Hegedüs Sándor miniszternek alkotása.

A munkaközvetítő hivatal helyiségébe a kis salétrom-utczából három bejárás van. Az első férfiak, a második tanoncok, a harmadik nők számára s ennek megfelelően három egymástól külön választott helyiség is van. A há-

rom helységben egy-egy deszkával bekerített irodahelyiség van. Itt dolgoznak a hivatalnokok, akik a deszkafalba vágott ablakon keresztül érintkeznek a munkásokkal.

Legnagyobb természetesen a munkát kereső férfiak terme. Ez egy 145 négyszög méter területű helyiség, melynek minden talpaltatnyi helyét megszállva tartották ma reggeli 8 órától a déli órákig.

A teremben több mint ötszáz ember szorongott, míg künn az utcán valami háromszáz. Alig egy-kettő kivételével csupa iparos ember, jól öltözött, tisztességes külsejű férfiak, fiatalok, öregek vegyesen. Minden férfi egy zöld czédulát tart a kezében, ez a bejelentési lapja, melyre a munkaközvetítő intézet hivatalnokai ráírták az illetékességét és foglalkozását.

Délelőtt fél tíz óráig vagy ezerkétszáz munkát kereső jelentkezett.

A teremben óriási a zsvaj, a hivatalnokoknak torkuk szakadtából kell kiabálni, hogy megértessék magukat. Munkájuk eddigelé leginkább abban állott, hogy kijelentő lapokat állítottak ki.

A falon egy fekete tábla függ. Erre írják rá, hova, hány és milyen munkást keresnek. Most ez van rá írva:

Kerestetik:

3 rézhuzalgártáshoz értő munkás.

1 mintavésnök.

1 szabósegéd.

A tanoncok és nők helyiségeiben csönd és üresség van. Eddig hét tanonc és két munkakereső nő jelentkezett. Oka ennek az, hogy a munkásnők körében még nem ment híre az ingyenes állami munkaközvetítésnek. Holnap holnapután már a nők is tömegesen fognak jelentkezni.

Munkaadók is kevesen jöttek az első órában, csak dél felé keresték fel nagyobb számmal az intézet titkárát, hogy bejelentsék, hány munkásra van szükség.

Munkaadók eddig öt munkást és kilenc tanoncot kerestek.

A munkaközvetítés élén Landau Gusztáv kereskedelmi miniszteri tanácsos áll, mint igazgató és Máté Lajos, az intézet titkára.

Japániak Aradon.

— A Mikádó birodalmából hazaérkezett aradiak. —

Arad, márczius 15.

Sok-sok évvel ezelőtt egy bájos, szellemes urnő kis leányával és fiával Aradra jött, bucsulátogatásra. Az urnő édes anyja, a nagy család szomorúan ültek együtt, és szivszorongva várták a napot, amelyen *Kun Gyula*, a férj, betoppan hozzájuk és magával viszi szeretteit hét tengeren is túl *Japánba*, a csendes tenger partjára, *Kobe* városába.

A félve várt nap csakhamar felvirradt és a család utnak indult — és hat álló hétig siklott velük tova a hajó. A család hátramaradt tagjai úgy siratták, mintha örökre bucsuztak volna el az elköltözőtől. Hogy is lehet az másképp, mikor a levél is hat hétig utazik, míg onnan idejő!

A merész vállalkozóknak kedvezett a szerencse. Rövid idő múlva *Kobéban* a legnagyobb legvirágzóbb üzlet *Kun Gyuláé* volt. Európa és Japán közt, a kereskedelmi összeköttetés egy vastag szálát ő tartotta kezében és ma már *Kun Gyula* neve egész Japánban ismeretes és hangzatos. A japáni kőzműcikkeknél Európában új teret nyitott, viszont Európa árucikkeinek nagy piacot teremtett Japánban.

Érdekes az, hogy *Kun Gyula* ott is magyarnak maradt, a család körében mindenkor csak magyarul társalognak és nagy sulyt he-

lyezett mindenkor arra, hogy hazáját, annak termékeit és iparcikkeit minél ismertebbé és kedvelté tegye a japán birodalomban.

Az üzlet évről-évre emelkedett és ma már Tokióban, Jokohamában is bir fióküzletekkel.

E nagy vállalkozásában nevében, a finom lelkiületű és nagyműveltségű uri nőben lelkes támogatójára talált, ki nagy elfoglaltsága mellett naplót vezetett és abban érdekesen, éles megfigyelő tehetséggel írta le azokat a benyomásokat, melyekkel az új haza lelkére hatott. Naplójából néhány töredék a hazai lapokban meg is jelent és érdekesítő olvasmányul szolgált.

A honvagy azonban mindig erősebben követelte jogát. Kedvező alkalomnak kínálkozott a párisi kiállítás, melynek japáni osztályának vezetésében a japáni kormány a mi derék földünknek nagy szerepet juttatott.

Január 8-án a *Kiokoi* kikötőben hajóra ült *Kun Gyuláné*, bájos leányával *Carolával*, és a két bátorszívű hölgy minden kíséret nélkül átvitorláztak a tengereken. — Utjuk *China*-felé tartott és *Hongkongban* állapodtak meg — ez volthosszu utjuknak első állomása. A hajó innen délnek vette útját és *Borneo* és *Sumatra* szigetek között elhaladva az indiai oceánba tért. Az indiai birodalom déli csucsát megkerülve *Ceylon* szigetét érintve, a *Lakkadivák* mellett haladtak el, míg elérték az *Adeni* öblöt, melyből kiérve a *Vörös tengerbe* siklott szélcsendes időben a hajó.

A *Szuezi* csatorna torkolatánál a földközi tengerbe jutottak, ahol már az Európából átlengett szellő dagasztotta a hazatérők keblét. *Genúában* kötött ki öt heti utazás után a hajó. — Innen már rövidnek látszott az ut *Velenczéig* — és *Velenczétől* *Budapestig*.

Tegnap délután végre Aradra érkeztek s ismét a rég nem látott családi otthonban voltak a bátor hölgyek, kik hosszabb ideig maradtak itt, mindaddig, míg *Kun Gyula*, a család feje, fiával együtt értük jön és *Párisban* a kiállítás alatt ország-világnak fogja bemutatni, hogy a magyar névnek mennyi becsületet tudott szerezni a *Csendes oceán* hatalmas sziget-államában.

Az ügyes tollu urnő ígéretét birjuk, hogy érdekes naplójából egy-egy lapot átenged az Aradi Közlöny számára, és így mint szívesen látott munkatársunkat is üdvözljük régi otthonában.

MULATSÁGOK.

(=) **Tánciskolai ünnep.** A *Ponta Péter*-féle (Teleky-utca 15. sz. alatti) tánciskola ifjusága és rendezőse szabadságharcunk 52-ik évfordulója emlékére az aradi munkás-dalegylet közreműködésével f. évi márczius hó 17-én este 8 órakor dal- és szavalattal egybekötött táncvigalmat rendez. Belépti-díj előre váltva: személy-jegy 80 fillér, család-jegy 1 korona 60 fillér; a pénztárnál személy-jegy 1 korona, család-jegy 2 korona.

Luczenbacher Pál végrendelete.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, márczius 15.

Közöltük egy fővárosi esti lap nyomán szerzett távirati értesülés alapján, hogy *Luczenbacher Pál* harmincz milliós hagyatékából öt milliót rendelt jótékony célra. Az esti lapnak ezt a híret másnapra a rokonok megczáfolták, kijelentvén, hogy ha ilyen intézkedést tett volna az elhunyt, az csak egy régebbi végrendelete lehet, s utolsó végrendelet azonban nincs felbontva, az teljesen ismeretlen.

Erre a végrendeletre nézve ma egy esti lap így ír:

Egy magyar esti lap azt a hiéna-tréfát

követe el, hogy az elhunyt Luczenbachernek hamis végrendeletét közölte, amely szerint öt milliót hagyott volna jótékony célokra. A család körében természetesen kínos hatást keltett ez a koholmány.

Polónyi Géza országgyűlési képviselő elbeszélése szerint esztendővel ezelőtt, mikor még az elhunyt neje is élt, ő — Polónyi — tényleg irt egy, a most emlegetetthez hasonló végrendeletet, melyben Luczenbacher körülbelül ötmillió koronát hagyott jótékony célra. Az egyes tételekre most nem emlékeznek, de annyit tud, hogy jótékony egyesületek nagyobb alapítványi összeget kaptak. Mikor Luczenbacher neje meghalt, újabb végrendeletet készített és lehetséges, hogy akkor a régit megsemmisítette, vagy megváltoztatta.

Hir szerint Luczenbacher végrendelete most Rupp Zsigmond budapesti királyi közjegyző irodájában van, hol csak a temetés után fogják felbontani.

A *Magyar Esti Lap*, amely a végrendeletet közölte, ma a czáfolatra a következőket írja:

Szerkesztőségünkben a napokban egy fiatal ember jelent meg — *Bajor Ágost* nevű — és azt kérdezte, akarjuk-e közölni Luczenbacher végintézkedését. Kijelentettük, hogy amennyiben abban csak a családot érintő magánrendelkezések vannak, a régi helyes szokásokhoz hiven nem foglalkozunk vele, amennyiben azonban közcéloknak szóló hagyományok vannak benne, azokról szívesen megemlékezünk. Erre Bajor két iv papirost vett elő, hogy az azon írottakat másoljuk le magunknak. Azon a papiroson Luczenbacher jótékony hagyományai voltak a hogy megirtuk. Volt azonban a rendelkezésnek bevezető és bezáró passzusa is, a melyet nem közöltünk, mert a családnak szózott. Most közreadjuk ezt is. A bevezetés így szól:

Ne vegyétek rossz néven, hogy a szokottnál nagyobb összeget juttatok a szegényeknek. Nagy hibát akarok ezzel jóvá tenni. Mindig tisztességes, becsületes ember voltam; szerettem vallásomat és megfelelttem minden vele járó kötelességnek, mert azt hittem, hogy hiányos és fogyatékos tudásom mellett Jézus Krisztusnak mindenben tetsző dolgot művelek.

Most, hogy üzlettel többé nem foglalkozom látom, hogy hitetlen bűnös ember vagyok. Bűnösségemet legalább halálomban akarom megváltani, az Ur szent tanait valószínűleg halálom után fogják szétosztani és így hiven teljesítem Máté szent evangéliumának rendelkezését: „Nem a gyülekezetben teszem, hogy mindenki láthassa; az én balom igazán nem tudja, mit cselekszik a jobb.” — Nem hivalkodni akarok, nem, akkor nem is tenném. De Krisztus urunk tanítása szerint akarok cselekedni.

Ezután a bevezetés után következnek a már közölt jótékony rendelkezések, azután a pár szónyi záradék:

Ugy legyen nekem Isten irgalmas, a mint tiszta szívből cselekszem az ő tanításai szerint.

Természetes — írja a *Magyar Estilap* — hogy ezeket olvasván, teljes hitelt adunk a jegyzéknek és hiszünk annak a czáfolatok után most is. Az lehet, hogy Luczenbachernek van újabb végrendelete is, de hogy az megcsonkította volna a jótékony adakozások összegét, — az ki van zárva. Luczenbacher, a ki utolsó éveit kolostorban, ájtatosságokba merülve töltötte, nem vehetett el egy krajczárt sem valási buzgóságból tett hagyományaiból. Ellenkezőleg valószínű az, hogy még inkább megnagyobbította hagyományai összegét.

„Telepítési iroda” — Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, márczius 15.

Valóságos ostromnak volt kitéve ma a kurticsi község háza. Száz, meg száz ember tolongott a község háza előtt, pedig nem volt se bíróválasztás, se más egyéb alkalom, melyen aradmegyei jó szokás szerint, a nép megostromolhatná a község házát. Csupán egy kis „telepítési” akció előzte meg az esetet, melyről azonban szeretjük hinni, hogy semmiféle kapcsolatban sincs azzal a másik telepítési ügygel, melyről a minap már megemlékeztünk, s mely egy magyarázó nyilatkozattal nyert befejezést.

Kurtics és Mácsa községek környékén hetek óta néhány ismeretlen ember kóborol, azt a hirt terjesztvén mindenfelé, hogy van Aradon egy iroda, ahol potom öt forintért annyi földet kap telekrészül mindenki, amennyit csak megmunkálni képes. Akinek nagy a családja, abból akár három telkes gazda is lehet egyszerre. A fő kellék az, hogy lefizessen rögtön husz fillér beiratási pénzt és aztán szerezzon szegénységi bizonyítványt, amit az aradi irodában kell bemutatnia.

Kurticson hétszáz, Mácsán pedig mintegy ötszáz ember jelentkezett az ismeretlen földosztóknál beiratkozás végett.

Ma aztán több százan közülök megjelentek a kurticsi község házában, hogy beszerezzék a szegénységi bizonyítványt.

A községi előljárásnak feltűnt a dolog, s az előljárási tagok sorra kérdezték a jelentkezőket, hogy minek kell egyszerre ennyi szegénységi bizonyítvány. A félrevezetett oláhok gyanutlanul mondták el az aradi iroda történetét, hozzátéve azt is, hogy az iroda Aradon a megyeháza közelében, a „Három király” nevű szállodában működik, s vezetője valami Deutsch Mór.

Szerény Sándor községi jegyző mindenkéltől összeköttetésbe lépett telefonon az aradi rendőrséggel, megtudni egyetmást az „iroda” mibenléte felől, majd pedig kiment a nép közé, megmagyarázni nekik, hogy be vannak csapva, és hogy legjobb lesz, ha hétfőn, a megyegyűlés napján bejön velük két megbízottjuk Aradra és itt majd személyesen járnak el a dologban.

A legérdekesebb jelenet ekkor játszódott le. Egy hatalmas termetű oláh ugyanis hangos szavakkal kiabálta a következőket:

— A jegyző ur nem jó tanácsot ad nektek. Benn voltam tegnap az aradi irodában, ahol Purgli és Friebeisz urak az én jelenlétemben eszközölték ki, hogy a kurticsiak ne kapjanak földet, mert különben nem lesz a nyáron nap-számosuk.

És beszélhetett nekik aztán a jegyző akármit, oda se hederítettek rá, mert hisz a jegyző mindig „az urak pártján van.”

Kurticsi tudósítónk jelentése az esti órákban érkezett, s így már nem volt módunkban megtudni a rendőrségnél, hogy miben áll tulajdonképen az aradi „telepítési iroda” ügye.

Képviselőjelölés Radnán.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, márczius 15.

Megindult a választási mozgalom a radnai kerületben, hol két szabadelvű párti jelölt és pedig *Nemess Zsiga* dr. aradi és *Vancsó Gyula* budapesti lakos versenyeznek a megüresedett mandátum elnyerhetéseért. — *Nemess Zsiga* dr. ma három helyen is tartott programbeszédet és pedig *Radnán*, *Paulison* és *Ménesen* magyar és román nyelven, *Uj-Paulison* német nyelven.

Délután 4 órakor tartotta a radnai kerület szabadelvű pártja nagygyűlését, melyen megjelent Aradról *Vásárhelyi* László megyei szabadelvű párti elnök, *Schill* József megyei főjegyző, *Péczely* Elek központi főszolgabíró, *Beles* János volt országgyűlési képviselő és a kerület számos választója.

Beles János ekkor bejelentette, hogy közjegyzővé történt kineveztetése folytán mandátumáról lemondott és ujonnan megválasztandó képviselőül *Vancsó* Gyulát, a Nádasy-uradalom jogtanácsosát ajánlotta. Javaslatba hozta, hogy *Vancsót* küldöttségileg hívják meg az értekezletre, ki is, csakhamar megjelenve, nyomban megtartotta programbeszédét.

Ugyanekkor értekezletre gyűlt össze a radnai kerületi szabadelvű-párt túlnyomóan román ajku része, mely *Nemess Zsiga* dr.-t kiáltotta ki jelöltül, ki ugyancsak körükben megjelenve, román nyelven mondta el programbeszédét, a nép fiának vallva magát és ennek érdekét képviselendőnek ígérkezik.

A választási mozgalom még eddig nem öltött nagyobb arányokat a kerületben.

HIREK.

— *Wlassics* miniszter távozásáról napok óta irnak a budapesti ujságok. Ezekre a hírekre a félhivatalos *Bud. Tud.* a következőket jelenti:

Ma egy napilap ismét foglalkozik *Wlassics* Gyula dr. vallás- és közoktatásügyi miniszternek állásával. Eddig azt beszélték, hogy a miniszterelnökkel való véleménykülönbség miatt fog a miniszter távozni állásáról, most pedig egyéb okot találtak erre. A Budapesti Tudósítónak a legilletékesebb helyről szerzett értesülése szerint sem az egyik, sem a másik ok nem forog fenn, és a *Wlassics* miniszter távozásáról szóló hír egész terjedelmében az utolsó szög tiszta koholmány. *Wlassics* dr. közoktatási miniszter tisztán egészségének helyreállítása végett tartózkodik *Meránban* egy szanatóriumban és bár egészségi állapota folyton javul, még sem érzi magát annyira jól, hogy tárczája tárgyalására hazajöhessen.

— *Az ujságírók ünnepe.* Akiket első sorban illet az ünneplés, az *ujságírók* is megülték ma márczius 15-ikének évfordulóját. Ünneplésüket hozzáfűzték ahhoz az alkalomhoz, hogy *Benedek* Árpád hirlapíró ünnepi beszédet tartott a vértanuk szobra előtt. A sajtó embereinek ünneplése barátaik s a rokon pályán lévő színművészek társaságában folyt le derűs hangulatban, a szabadságérzet és a testvéri kapcsolatok megnyilatkozó, jóleső érzületében. Az estélyt, a szónok tiszteletére rendezett társasvacsora formájában *Kass*-féle vendéglő külön termében tartották meg, hol jelen voltak:

Bács Károly, *Benedek* Árpád, *Czédly* Károly dr., *Cs.-Endes* Dániel, *Fehér* Gyula, *Fixek* István, *Faragó* Rezső, *Hegyesi* Gyula, *Honisch* István, *Hajnal* Dezső, *Kovács* Vincze, *Losonczy* Zoltán, *Mandl* Vilmos dr., *Nemess* Zsigmond dr., *Nagy* Sándor dr., *Nikolits* Döme, *Pintér* Imre, *Pethes* Imre, *Ráskai* Miksa, *Schreyer* Harry, *Szöllősy* Zsigmond dr., *Sztojka* József, *Szathmáry* Zoltán, *Szondi* János, *Székely* Mór, *Tedeschi* Viktor, *Tiszti* Lajos, *Tisch* Mór dr., *Vajda* Benő.

A banketten számos felköszöntő hangzott el, melyek legtöbbször vonatkozásban állott a mai ünnepi alkalommal. Az első felköszöntőt *Tiszti* Lajos mondta *Benedek* Árpádra, az ünnep egyik szónokára. *Kovács* Vincze *Szondi* János tanítóképzői tanárt éltette, ki a városházán alkalmi beszédet mondott, vele együtt felköszöntötte a mai nap többi közreműködőit: *Benedek* Árpádot, *Pethes* Imrét és *Záray* Jenőt. *Benedek* Árpád, erős hangon bírálva a mai társadalmi vi-

szonyokat, indítványozza, hogy minden márczius 15-én gyűljön itt egybe ez a társaság az ünneplésre, a szabad szó kimondására. Nagy Sándor dr. Tiszti Lajost élteti, *Tiszti* pedig Kovács Vinczét, majd Nagy Sándor *Fixek* István nyug. századost, ki először jelent meg polgári összejövetelen. Szondy János a hírlapírókra, *Fixek* a társaságra, *Fehér* Gyula Tedeschi Viktorra. *Czédly* Károly dr. Nagy Sándorra üriti poharát. *Tedeschi* Viktor, lelkes szép beszédekben pártolja Benedeknek az évenkénti összejövetelt célzó eszméjét. *Benedek* ezután *Pintér* Imrét köszönti fel, *Pintér* pedig a sajtóért és az aradi közönségért iszik.

Sokáig maradt a tósztok után együtt a társaság jó hangulatban, melyet még fokozott *Gyurkovics* András bandájának muzsikája.

— **Stefánia és a leánya.** Megirtuk, hogy Erzsike főhercegné asszony, Stefánia főhercegné asszony leánya, nem lesz jelen anyja esküvőjén, sőt napokkal előbb távozik a miramarei kastélyból. Arról is megemlékeztünk, hogy ez felsőbb parancsra történik azért, mert a kis főhercegnő ideges ellenszenvvel viseltetik *Lónyai* Elemér gróf iránt. Épen ezért látogatja meg a gróf csak 18-án Stefániát, oly időben, mikor leánya már távol lesz tőle. A *Fremdenblatt* című bécsi ujság ma a miramarei eseményekről azt írja, hogy ott most csak *eljegyzés* lesz, az esküvőt pedig valamikor máskor tartják meg. A külügyminiszter félhivatalosának ez a híre beavatottak szerint félrevezetés akar csak lenni s a célja az, hogy a világ oda készülő ujságíróit távol tartsa Miramaretól, a hol most a nagy nyilvánosság egyáltalán nem okoz örömet.

— **Az ideai nagy hadgyakorlatok.** Az ideai nagy manőverekben az 1., 10., 11. és 6. hadtestek (Krakkó, Przemysl, Lemberg és Kassa) fognak résztvenni *Ferencz Ferdinánd* és *Frigyes* főherczegek vezénylete alatt. A nagy manőverek utolsó napjai Galicziában a *jaslo-krosnoi* kerületben fognak lefolyni. A gyakorlatokon hadi léghajó-osztály és egy kerékpáros-század is részt fog venni. A nagy hadgyakorlatok az aratás idejére esnek és így érdekes a fővezetőségnek az a rendelete, hogy a tartalékosok közül csak azok hivandók be, kik nem földművelők.

— **Mérnökök a waggonyárban.** Az aradi mérnök és építész egyesület holnap pénteken délután a *Weitzer*-féle waggonyárba tanulmányi kirándulást rendez, mely alkalommal egy már teljesen elkészült *Diesel*-féle motort működés közben fognak az egyesület tagjainak bemutatni. Gyülekezés délután 3 órakor a Hungária kávéházban.

— **Ujságírók nemzetközi szövetezése.** *Apponyi* Albert gróf — mint tudósítónk táviratozza — most hogy hosszas elvonultság után megint megjelent a fővárosban egy nagyszabású tervet hozott magával. A világ összes hírlapíróit egy nemzetközi ujságíró szövetségben akarja egyesíteni. Célja lenne ennek a szövetségnek a világbéke előmozdítása. *Apponyi* abból a gondolatból indul ki, hogy a létező békeegyesületnél sokkal többet tehet a cél megvalósítására a hírlapírók szövetsége, mert a hírlapíróknak kezükben van világszerte a közvetlen irányítás nagy hatalma. A cél megvalósítása végett az egyes országokban már meglévő ujságíró egyesületeket használnák alapul. Az eszme megbeszélése végett a magyar politikai lapok szerkesztőit a napokban tanácskozásra fogja hívni *Apponyi*.

— **Libits Adolf nagybeteg.** Triesztből jelenti tudósítónk távirata, hogy ma odaérkezett *József Agost* főherczeg és kísérete egyiptomi utazásából. A főherczegre az ut a legjobb hatással volt, s nagyon jól érzi magát. Ellenben *Libits*

Adolf, a főherczegi uradalnak jószágkormányzója nagy beteg. Egész uton semmi baja nem volt, Triesztben azonban hirtelen igen rosszul lett, s oly veszedelmes tünetek mutatkoztak rajta, hogy *József Agost* főherczeg szükségnek tartotta *Libits* feleségéért sürgönyözni.

— **Leköszönt tisztek.** A m. kir. honvédelmi miniszter folyó évi 1907. eln., illetve 16.665/II. sz. alatt kelt rendeleteivel koltai *Vidos* Dániel marosvásárhelyi 9. honvédhuzár ezredbeli tartalékos hadnagynak és *Klein* Béla szabadkai 6. honvéd gyalogezredbeli főhadnagynak tiszti rendfokozatukról kért leköszönésüket elfogadta. A hivatalos lapnak ez a híre abból az okból érdekes, hogy *K.-Vidos* Dániel, mint ismeretes, *Felhő* Rózsának, az aradi színház tagjának férje.

— **Aradra szállított holttest.** *Toronyi* Károly honvéd ezredorvos, tegnap 42 éves korában Budapesten meghalt. Az elhunytat, ki rokonságban állott az aradi *Ursits*-családdal, a *Csutak* temetésrendező cég Aradra szállítja. Temetése szombaton délután 4 órakor lesz a felső temető halottus házából.

— **Szell Kálmáné — palotahölgy.** A hivatalos lap mai száma közli: ő császári és apostoli királyi Felsége, folyó évi márczius hó 8-án kelt legfelső kéziratával *Szell* Kálmáné született *Vörösmarty* Ilonának, *Szell* Kálmán magyar királyi miniszterelnök neje, a palotahölgyi rangot legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

— **Otkoronások a forgalomban.** Ma jelentek meg először az otkoronás ezüst pénzek *Aradon* s a városi pénztárnál már sokan kaptak az ujdonságánál fogva érdekes otkoronásokból. A jókora nagysága, nehéz pénz külsejére nézve olyan, mint az egykoronás.

— **Várkonyi alvezére.** Nyirbátorról jelentik: Buly községben meghalt ifj. Czoh Antal bulyi asztalos, kit mindenki „Várkonyi szabolcsi alvezérének” nevezett és akinek nagy része volt a szociálista zendülésben, mert ő szervezte községenként a népet és fanatizálta a zendülésre. Czoh inkább anarkista hajlamu volt és megtagadott minden tiszteletet a hatóságoknak, egyházaknak. Tagadta Isten lételetét és gunyosan jelentette ki, hogy a vallást a papok találták ki a nép kizsákmányolására. Ez a hit nélkül való ember meghalt. A helyi egyházközség gyűlést tartott, melyben kimondotta, hogy miután Czoh egész élete tagadása volt s az Istennek, az egyház nem tekintí fiának s *nem temeti el*, sirkertjében is csak azért ad helyet mert a temetőr megkérdezés nélkül már sirt ást.

A „Várkonyi alvezéré” csakugyan minden egyházi szertartás nélkül temették el. A presbyterium határozatát egyhangulag hozta.

— **Huszonöt millió forint illeték egy örökség után.** Elképzelhető, hogy csinos örökség lehet, a mely után ezt a csekély kis örökösödési illetéket fizették. A westminsteri herczeg örökösei voltak oly szerencsések ezt a summát kifizethetni. Olyan vagyon maradt a herczeg után, hogy meg sem tudták állapítani, mennyi is lehet igazában. Sokáig próbálkoztak a mérhetetlen kincsek számbavételével, végre is letettek a pontos kiszámításról és a kincstárral meg egyezve huszonötmillió forintot, illetve 2 millió font sterlinget fizettek le illeték fejében.

— **Gyilkossági kísérlet örültségéből.** Három év előtt történt, hogy *Jovanov* Demeter aradi lakos megakarta ölni a feleségét s késével össze is szurkálta az asszonyt. Mikor kihallgatták, látták, hogy *Jovanov* örült. Erre felvitték a lipótmezei tébolydába, hol sikerült kigyógyítani, s a mai napon egészségesen küldték haza Aradra. *Jovanov*, kinek felesége erősen magán viseli a három év előtti késelés nyomait, egyelőre a testvérénél lakik.

— **Szalma czilinderkalapok.** A nyáron szalmából font czilinder kalapokat fogunk viselni, — mert Angliában így határozták el. Angliá-

ban ugyanis uri ember czilinder nélkül el nem képzelhető. Az elmúlt nyár abnormis forrósága azonban arra tanította a lordokat és közönséges polgárokat, hogy a czilinder kalap nyáron nagyon meleg, majdnem, hogy tűrhetetlen. Kitálaták tehát a szalma czilindert. Fekete, vagy krém szallaggal fogjuk viselni az ujdonságot, a melyet már nagy mennyiségben készítenek a gyárosok.

— **Vállalkozó aki elszámítja magát.** A korona értékben való számítás sok apró-cseprő kellemetlenséget okozott kezdetben. Különösen az egyszerű emberek körében, akik nagy ügyel-bajjal emésztették meg az új szokást. Sőt az üzletemberek is sűrűn megtévedtek a korona egységgel való számításban. Biharvármegye alispáni hivatala a törvényhatóság területéhez tartozó utak kavics szükségletének fedezésére ez év február 26-án nyilvános verseny tárgyalást tartott. A versenytárgyaláson a legolcsóbb *Kemény aradmegyei* vállalkozó volt ki az egység árakból 10%-ot engedett. Ajánlatához természetesen 6000 korona bánatpénzt is csatolt. Most, hogy a kavics szállításra kötelező szerződés aláírása következett, *Kemény visszavonta* ajánlatát. Egyszerűen azzal indokolta ezt a lépését, hogy elszámította magát a koronákkal. Ő a kitüntetett számegegységet a régi szokáshoz hiven forintokban számolta s ez alapon tette meg ajánlatát. Most jött rá, hogy a mai koronaértékpen teljesen képtelenség az ő egység árain kavicsot szállítani. Most az alispáni hivatal új versenytárgyalást fog tartani s a 6000 korona bánatpénzt valószínűleg a vármegye tulajdona marad.

— **Frigyes császár szobra.** Boroszlóból érkezett sürgöny jelenti, hogy a *Frigyes* császár szobrára kiírt pályázatban *Bruett* berlini szobrász lett a nyertes. Eddig százötvenezer márkát gyűjtöttek össze a szoborra.

— **Az olasz bor legújabb furfangja.** A fiu-me *Magyar Tengerpart* írja meg ezt a furfangot, amivel az olasz borkereskedők már eleve ki akarják játszani azt az eshetőséget, ha Magyarország megszünteti az olasz bornak adott vámkedvezményeket. A fiu-me *laptárs* értesítése ez:

Arról értesülünk, hogy városunkban az olasz és dalmát borok behozatala a legutóbbi hetekben rendkívül nagy mérvet öltött s ez annál feltűnőbb, mert a behozatal emelkedése merő ellentétben áll a borkereskedelemnek csaknem teljes pangásával. Pedig a dolog igen egyszerű. Megrendelés nélkül küldik ide olasz termelők és spekulánsok boraikat és Fiumében elraktározzák azokat. Otthon se-hogy sincsen boraiknak keletje és Olaszországban elterjedt az a hír, hogy a magyar kormány, mihelyt ez lehetséges lesz, megszünteti az olasz boroknak adott vámkedvezményt. Két évig még fönnáll az Olaszországgal megkötött szerződés, addig tehát a vámkedvezmény megszüntetéséről nem eshetik szó. De hát okos emberek az olaszok. Jó előre gondoskodnak arról, hogy a kedvezmény megszűnése esetére nagy készleteik legyenek magyar területen, ugy számítva, hogy akkor hirtelen föl fog szökni a bor ára és ezzel bőven kárpótolva lesznek a raktározási költségeikért. Kívánatos lenne, ha az ujonan létesített állami vegykísérleti hivatal néhány vizsgálatot ejtene az olasz borok fölött.

— **A Hirschl-alapítvány.** A *Hirschl* Zsigmond és neje szül. *Steinitzer* Regina által 1848. év márczius hó 15-ike emlékére tett és a munkanélküli, szükölködő kereskedő segélyezésére szánt ezer koronás alapítvány másodévi kamatait az aradi kereskedelmi és iparkamara elnöksége az alapítványt tevővel egyértelműen *Kiss* István kereskedő segédnek ítélte oda, ki már négy hónap óta ágyban fekvő súlyos beteg.

— **Rekviem Luczenbacherért.** *Luczenbacher* Pál főrendiházi tag lelkiüdvéért ma délelőtt 10 órakor gyászmisét tartottak a budapesti Lipótvárosi bazilika ideiglenes kápolnájában nagy

közönség jelenlétében. Az első padsorok fekete draperiával voltak bevonva, a melyekben az elhunytak fiai s rokonsága foglalt helyet, míg a többi padsorokat nagyszámu s előkelő közönség foglalta el. Ott voltak többek között *Béla-váry-Burchardt* Konrád főrendiházi tag, *Szalay* Imre és *Szalay* Péter, *Förster* Gyula min. tanácsosok, *Czobor* Béla és *Kovács* Gyula egyetemi tanárok, a fővárosi árvaház fiunövendékei s még számosan. A szertartást *Lollok* Lénárt apátplébános végezte, a mely alatt orgonán megható régi egyházi dalokat adtak elő.

— **Az angol királynő és a magyar művésznő.** *Eibenschütz* Ilonát a magyar születésű zongoraművésznőt nagyon szereti az angol királynő, talán legjobban az összes zongoraművészek között. A transzváli események azonban annyira elkédtelenítették a királynőt, hogy már rég nem zongoráztatott magának. Most nem régiben a művésznőt felkereste egy udvarhölgy a királynő meghívó soraival. Ennek a levélnek politikai érdekessége is van. Azt írja ugyanis benne az angol királynő, hogy az a súlyos gond a mit neki *Ladysmith* okozott visszatarította őt a zenei élvezetektől, de most midőn ott lenn jobbra fordultak a viszonyok szívesen fogja őt, *Eibenschütz* Ilonát meghallgatni.

— **A király szelleme.** Tizenhat esztendővel az után a januári reggel után, amikor a XVI. Lajos egy őrjögő tömegetől környezve olyan borzalmas véget ért, Páris visszhangzott az ünnepségek zajától Bonaparta uralma alatt. Egyik bál a másikat érte, s a mulatságok között kétségkívül a legfényesebbek voltak azok, amelyeket Cambacéres pármái herczeg, Franciaország kancellárja rendezett. Mint a nemzeti konventnek a tagja, ámbár föltételesen, de mégis megszavazta XVI. Lajos bűnösségét és noha később a leghatározottabban védekezett, mégis vádolták a király elítélésében és kivégeztetésében való részese-déssel. Hogy azonban lelkiismereti furdalásai mégis voltak, azt bizonyítja, egy jelenet, amely Cambacéresnek a Saint Dominique-utcza palotájában tizenhat évvel később lejátszódott egy fényes álarcosbáli mulatságon, amely 1809. január 21-ikén az egész udvart és a francia társaság elejét gyűjtötte össze. Még a császár is megígérte, hogy megjelenik. Hanem jó sokáig késett és azért a herczeg néhány pillanatra egy kis szalonba húzódott vissza s egy karosszék párnái között mély elmerülésbe sülyedt. Hirtelen feljött. Előtte komor feketén egy lovagi alak állt s az álarcból, mely arcját fedte, sötét szemek gyülolettől szikrázva meredtek rá. Némán, rémülten nézte a herczeg a titokzatos alakot, majd mégis magához tért egy küssé, megszabadulva a varázstól, megkérdezte a lovgától, vajjon nem elég szépe az ő ünnepe, hogy ilyen gyászban jelent meg.

— Ünneped — felelte a sötét lovgatompahangon — ünneped nem illik ehhez a naphoz.

— Nos hát tudd meg, hogy uralkodóm is megígérte a megjelenését — szakította félbe Cambacéres.

— Uralkodód! . . . csakugyan? . . . Csak-hogy nem vártad őt — dünyögte a titokzatos vendég.

— Nem értelek, de hisz a császár megígérte . . .

— Ki beszél a császárról! — vágott közbe gunyos kacagással az idegen. — A te uralkodódról beszélek én, akit elárultál, megtagadtál, elítéltél! Nem emlékszel már arra a január 21-ikére! . . .

Ezzel rátette a kezét az ijedségtől félhullott herczeg karjára. Mintha a sir jéghidegsége áradt volna abból a kézből, a mely mázsás súlylyal nehezedett a herczegre.

— Ismerd meg vendégedet! — szólott most a lovgatompas egy mozdulattal lekapta álarczát halvány arcáról.

Atható sikoltással esett össze Cambacéres, aki borzalommal ismert rá XVI. Lajos fájdalomtól dult halvány arcára. Dubois gróf, az akkori rendőrprefektus hiába buzgólkodott, nem juthatott a fekete lovgatompas nyomába. Udvari körökben azt is beszélnek, hogy maga Napoleon volt az, aki ezt a jelenetet rendezte. Csak-

céres másnap el is beszélte a császárnak különös kalandját, mire erre a császár így szólt:

— Szegény barátom, ön vagy valami gonosz játéknak az áldozata, vagy pedig, s ez a valószínűbb, az est fáradalmaitól elnyomva, elaludt és álmában látta a fekete lovgatompas. Különben, folytatta, s mosolyogva megczibálta kancellárjának a fülét — így jár mindenki, a ki halálra ítéli az uralkodóját. Jegyezze meg magának! . . .

— **A kis bur-barátok.** Egy fiumei lap híradása szerint, egy pár nap előtt a *Gleemorven* nevű angol gőzösnek vissza kellett fordulnia a nyílt tengerről, mert észrevették, hogy a hajón öt fiu rejtődik, kik olcsón akartak Transzváliba jutni. Mivel pedig a hősiak nem mutathattak fel semmiféle okmányokat a hajó kapitányának, ki különben sem volt igen hajlandó a buroknak „katonákat“ szállítani, átadta őket a fiumei rendőrségnek. A fiuk a monarchia egy pár országát képviselték; volt köztük magyar, bécsi, fiumei, morva és horvát, kik közül egyik sem hitte, hogy ily gyorsan fog visszatérni a csatamezőről.

— **A világ leggyorsabb csónakja.** Az elmúlt hét folyamán New-Yorkban kísérletet tettek egy csónakkal, a mely a modern hajózás legnagyobb problémáját van hivatva megoldani: a lehető legnagyobb gyorsaságot, a lehető legnagyobb biztossággal. A feltaláló egy *Weisz* Richard nevű brooklyni mérnök és a csónak egy emberöltőn át folytatott tanulmány és kísérletezés eredménye. Az új találmány egy sajátos szerkezetű csavar, mely a csónak elejére van illesztve. A csavar magába szívja a vizet és két meglehetősen hosszú cső segítségével a felszívott vizet oldalvást hátralöki. Ily módon kettős erő kifejtés jö létre a víznek felszívása és hátra való kilökése folytán. Nagy előnye az új szerkezetű csónaknak, hogy nem veri, hanem oly élesen, mint egy kés szeli át a hullámokat. A találmány szakkörökben nagy feltűnést keltett.

— **Rablótámadás a fővárosban.** Vakmerő rablótámadás történt az elmúlt éjjel Budapesten az Ovoda-utcza 32. számú ház előtt. Németh János iparos errefelé ballagot haza, amikor a nevezett ház kapuja alól két suhancz ugrott elébe a meglepett férfiúnak és mindakettő késével hadonázva, a régi módi szerint pénzt vagy életet kért Németh, aki maga is tagbaszakadt, jól megtermett ember, a fenyegető felhívásra olyan hatalmas pofonnal felelt, hogy az egyik támadó elvesztette a lába alól a talajt és végig terült a kövezeten. A másik utonálló harciba szállt az erős emberrel, aki a rabló kezét ragadta meg, hogy a kést kicsavarja belőle. Egy-két pillanatig tartott a dulakodás és már a poruljárt suhancz is felemelkedett a kövezetről, hogy társának a verekezésben segítsen, amikor több polgár a megtámadott iparos segélykiáltására futva érkezett a viaskodás színhelyére. A két suhancz látva a veszedelmet kiszakította magát a megtámadott ember kezéből és teljes erővel futásnak eredtek. A nefejejs-utczánál hirtelen befordultak, üldözőik utánuk szaladtak egész a Keleti-pályaudvarig, de itten már nem tudták követni őket, eltűntek. A harcias tornának rendőr nem volt a szemlélője.

— **Radics archimandrita büntetése.** Nagy feltűnést keltett hónapok előtt *Radics* Emilian dr. voilovitzai zárdafőnöknek lelepleztetése. Radics Szerbiában és Oroszországban vádaskodott a magyarság ellen és közvetlenül a csárhoz intézett kérvényekben odakint keresett állást. Mikor a magyar lapok ezt az árulást leleplezték, Radics nagy hangon tagadott. Most mint tudósítónk táviratozza, a temesvári püspöki székhely Radicsot a vizsgálat befejezése után *bűnösnek mondotta ki* és állásától elmozdította. Az árulás mellett okul szolgált erre az a beigazolt vád is, hogy budapesti orfeumokban barátnőivel nyíltan mulatozott.

— **Utczal tüntetések a fővárosban.** Márczius tizenötödikének ünneplése nem mult el botrány nélkül a fővárosban. Mint tudósítónk távirata jelenti, a Petőfi-téren lefolyt ünnepségen, Petőfi szobrának megkoszoruzása után valaki kövel dobálta a lovasrendőröket. Ezek erre a tömeg közé vágattak. Ektelen lárma és zavarodás támadt erre. Az emberek futva menekültek, a merre tudtak. Sokan szenvedtek könnyebb sebesülést. Egy része a szétriasztott tömegnek a Ferencziek terén gyülekezett újra. Ott a már izgatott népet haragra lobbantotta, hogy az egyetemi könyvtár nem tüzött ki zászlót. A Klotild-palota előtt felhalmozott terméskövekkel bevették rövidesen az épület összes ablakait. Azután valósággal garázdálkodásra adta magát az utcza; bevették a Kigyó-utcza 4. számú ház ablakait és kirakatait is, pedig ez a ház már fel volt lobogózva. Azután a Nemzeti Kaszinó elé vonultak, a melyen nem volt lobogó. Vagy husz perczig abczugoltak itt, s néhány ablakot be is vertek. Végre is a rendőrség vetett véget a tüntetésnek. A garázdálkodók közül többeket elfogtak.

— **Galliffet tréfája.** Galliffet tábornok, a mostani francia hadügyminiszter, francia lapok közlése szerint ugyancsak különös tréfát engedett meg magának a multban. Sok évvel ezelőtt délczag tiszt volt Galliffet, akit hölgykörökben nagyon kedveltek. A régi nemességhez tartozott és egy híres párisi szépséget vett feleségül s mindezeknél az előnyöknél fogva III. Napoleon udvaránál kegyelt férfi volt. Hanem egy napon kegyvesztett lett. Ennek az oka az előbb említett erős tréfa volt, amelyre a kissé könnyelmű ifju Eugénia császárnéval szemben ragadtatta el magát. Néhány követet vártak Párisba Sziámból, mely ország akkoriban még egészen ismeretlen volt Európában. A legkalandosabb hírek keringtek az udvarban ennek a népnek a szokásairól és erkölcséről. A meghatározott időben jelentik, hogy a követség megérkezett és kihallgatásért esedezik a szép császárnénál. A császárné megadta az audienciát s a fogadáshoz a pompakedvelő császárné fényes kísérettel vétette magát körül. Amikor a császárné a Tuileriák disztermében helyet foglalt a nagy kísérettel, megnyitk a szárnyas ajtók és belépett tizenkét sötétbőrű ember a legfantasztikusabb öltözetekben. Vezetőjüknek a felszólítására a földre vetették magukat s csuszva-mászva, testüket különbözőképpen elcsavarodva közeledtek a trónhoz. Bizony ez komikus látvány volt. A leggroteszkebb volt azonban maga a „főnök“, aki olyan mozdulatokat vitt véghez, hogy az udvari dámák Eugénia császárné szigorú pillantásai ellenére is csöndesen elnevelték magukat. Aztán egyszerre csak amint ott csusztak-másztak a követek, felugrik a főnök s az elképedt császárné előtt ott állott Galliffet márkij teljes valóságában. De ezt a tréfát a büszke császárné soha meg nem bocsáthatta az ifju lovgatompasnak.

— **Szerencsétlenség a revolverrel.** *Peri* József aradi 23 éves erdőkerülő, a barak-korház melletti lakásán ma töltött revolverét tisztogatta. Eközben a fegyver elsült és a *golyó Peri czombjába hatott.* A sérültet *Leitner* Ernő dr. kerületi orvos vette ápolás alá, azután beszéllettatta a közkórházba. A sérülés olyan súlyos, hogy husz nap alatt alig gyógyul.

— **Osztálysorsjáték.** A mai húzás főbb eredményei tudósítónk távirati jelentése szerint tízezer koronát nyert a 2695, 21943, 77569, ötezer koronát a 14534, 18308, 26297, 26546, 43445, 54403, 64265, 70297, 75065, 76774 és 88803. számú sorsjegy. A húzás tovább folyik.

— **A szerelem.** *Heiter* Erzsébet kisujszállási születésű 20 éves leány ma reggel budapesti lakásán megmérgezte magát. A szerencsétlen leány roppant beleszeretett egy fiatal iparos legénybe, a ki látszólag viszonzotta is szerelmét. A fiatal ember azonban gondolt egyet, s vidékre ment, a hol munkába állt s *Heiter* Erzsébet nem akart többé tudni. A leány többször irt neki levelet, de arra választ nem kapott. Végre tegnap elhatározta, hogy megöli magát. Egész éjjel mulatozott s reggel felé

A Jósika-utca 21 sz. a levő lakására. Itt után nyolcz óra felé egy nagy pohár marógot ivott, utána pedig spirituszban feloldott iz csomag gyufaféjet s azt hajtotta föl. A vezedelmes méreg annyira összeégette belső részeit, hogy a segítségül hívott mentők eszeleletlen állapotban szállították a Rókus kórházba, a hol most a halállal vívódik.

Idill az utcán. Szegedi tudósítónk írja: Tegnap este két uriember között incidens történt a Fehérvári-utcában. Beck Hugó szegedi magánhivatalnok akaszkodott össze dr. Auspitz Márton budapesti tanárral aki a botjával védekezett, melyet Beck kisavart a kezéből. Az incidensből kifolyólag Auspitz na följelentést tett a magánhivatalnok ellen a rendőrségen, könnyű testi sérülés miatt és azért is, hogy a bűntényelű botját a magánhivatalnok állítólag magával vitte. Hogy a följelentésben foglalt állítások mennyiben felelnek meg a tényeknek, azt természetesen a vizsgálat fogja kideríteni.

Már volt szó a lapok hasábjain arról, hogy mindennemű cikkek bevásárlásánál a helyi piacra közzel oly előnyöket tud nyújtani, mint akármely nagyváros. Ma az alkalmi és egyéb ajándékokat hozzuk szobába, amidőn a vásárló közönség különös figyelmébe igen melegen ajánljuk. Porter Vilmos koronázott házáat Aradon, az Andrássy-téren, a Központi álloda épületében.

Adomány. Glück Károly az aradi iparosok betegsegélyző egylete javára 10 koronát adományozott, mit az egyesület ez uton köszön meg.

T. üzletfeleink szives tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

A japán trónörökös házasodik.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, március 15.

Nagy az öröm Japán országban. A mint már többször jelentettük, a japán trónörökös meglégyése legközelebb végbe fog menni.

Yoshi Hito herceg — így hívják a trónörökös — a japán császárnak egyetlen fia. A trónörökös anyja azonban, nem a mostani császárné, hanem a mikádó tizenkét másodrangú feleségének egyike. Ezek a másodrangú feleségek is roppant előkelő urhölgyek, mert mindnyegiknek legalább ezeréves család-fát kell felmutatni.

Mivel pedig a császárnénak nem született gyermeke, adoptálta a herceget, kinek kitűnő modern neveltetésben volt része. A herceg már elérte a 20-ik életévét és hogy mindeddig nem házasodott meg, úgy mint például felsőcsászárné, ki már 16 éves korában vett magának feleséget, annak oka egyedül gyenge egészségi állapotában keresendő.

A japán trónörökös arája a 17 éves **Sada Kujo** hercegnő, az ország egyik legelőkelőbb emberének leánya.

A japán császárnak nagy gondot okozott a trónöröklés kérdése és **Sada Kujo**-t főképpen ezért választotta menyének, mert a hercegnő egészsége valóságosan robusztus. **Sada Kujo** eddig a Tokioban létező „császárnők iskoláját” látogatta, mióta azonban a trónörökös menyasszonya lett, már nem illő, hogy egy bármilyen előkelő, de mégis csak nyilvános iskolába járjon. Így hát otthon tanul és a legelőkelőbb tudósok járnak a házhoz. A hercegnő nagyon muzikális és költői tehetségéről országszerte híres.

Japán leendő császárnéjának kelengyéjére 2,000,000 yent szánnak, a mi a pénzünkre átszámítva 2,800,000 koronát tesz ki.

Talán csak még kevesen tudják, hogy a japán császári udvar hölgyei, a császárnével és a hercegnőkkel élükön, minden nagyobb udvari ünnepélyen *európai viseletben* jelennek meg.

Sada hercegnő kelengyéjében ennél fogva nemcsak pompás japáni ruhák egész tömege, hanem a legelegánsabb szabású párisi ruhák is találhatók.

Az ifju pár egy új palotában fog lakni. A palota felépítése pedig hat millió koronába kerül.

TANÜGY.

(—) Az aradi tanítóegylet eleki fiókköre ma tartotta Kisjenőn évi közgyűlését **Hirmann József** elnöklete alatt. Az ülésen **Kehrer Károly** eleki tanító tartott értekezést a fonomimikai tanításról, mit kollegája, **Schramm Tamás**, gyakorlatilag is bemutatót. **Schlachter Béla** az osztatlan népiskolai tantervet méltatta. Végül elhatározták, hogy a jövő évi rendes közgyűlést **Megyes-Bodzason** tartják meg.

SPORT.

+ Az aradi atlétikai klub holnap, pénteken este 9 órakor a Központi-kávéházban választmányi ülést tart, melyen a belügyminisztertől visszaérkezett alapszabályok ügye és a közeli napokban tartandó közgyűlés előkészítése lesz a tárgy.

NAPIREND.

Március 16. Péntek. Róm. kath. naptár: Jézus gyolcs. — Protestáns naptár: Jézus gyolcs. — Izraelita naptár: Susan Purim. — Görög-keleti naptár (március 3.): Eutrop. — A nap kél 5 óra 56 perczkor, nyugszik 5 óra 49 perczkor. — A hold kél 6 óra 21 perczkor, nyugszik 5 óra 29 perczkor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 761.1 milliméter, délután 2 órakor 759.8 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor 0° — 3.3, délután 2 órakor 0° + 2.1. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor EN. 4, délután 2 órakor EN. 7. — Felhőzet reggel 7 órakor derült, délután 2 órakor többnyire borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában Hónyomok.

Időjárás. A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változás nem várható.

Szabadságharcol emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület, I-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn délután 4—5, pénteken délután 4—5 és szombaton délelőtt 11—12 óráig. Helyiség: Ereklie-muzeum helyisége melletti ülésterem.

Március 17. A Kölcsey-egyesület irodalmi estélya délután 4 1/2 órakor (Városháza.)

Március 18. A borosjenői takarékpénztár közgyűlése délelőtt 10 órakor. — Purim-bál Gurahonczon (Hungariaszálló. — Az aradi önkéntes tűzoltókar közgyűlése délelőtt 10 órakor (Városháza.) — A baionyai öngyelző-egyesület mint szövetkezet közgyűlése délelőtt 10 órakor. — Magyarát hegyközség közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Március 19. Aradmegyei rendkívüli közgyűlése délelőtt 9 órakor.

Március 21. Az aradmegyei hitelegylet mint szövetkezet közgyűlése délelőtt 11 órakor (Arad-csanádi takarékpénztár.)

Március 22. Az aradi közuti vaspálya és téglagyár részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Március 26. A Weitzer János gép-, waggongyár- és vasöntőde részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Március 28. Kőrallatorvosválasztás Ternován.

KÜLÖNFÉLEK.

☐ **A méz gyógyító hatása.** Tudvalevőleg vannak olyan egyesületek is már a külföldön, a melyek a természetes győgmódnak a hívei. Egy ilyen egyesületnek az ülésén egy urhölgy mint általános orvosságot nagy dicsőréttel mutatta be a mézet. Egési és vágott sebekre azonnal mézet tesz fel, nátha, köhögés és rekedtség ellen tizenöt-husz perczenként egy-egy teákanálnyi mézet kell szerinte bevenni. A tüdőre és a gyomorra is nagy hatással van.

— Én magam — mondta a szóban levő urhölgy — erős gyomorhajban szenvedtem és semmiféle orvosság nem használt. Akkor megpróbáltam a mézkurát. Reggelenként és esténként egy csésze forró tej, benne bőven feloldva méz, ebéd után egy pohár mézes víz és azonkívül minden harmincz perczen egy teáskanálnyi tiszta méz és négy hét mulva teljesen meg voltam gyógyulva. Azóta a méz valóságos napiszükségletemmé vált és attól kezdve csupa erő és frissesség vagyok és egészen eltelejtetem, mennyire szenvedtem. A vérszegénység ellen is jó szer a méz.

☐ **Osszehasonlítás.** A bíró: Vádlott, maga tehát azt állítja, hogy mindent a czinkostársra követt el . . . Jó, de hát az a gazficzkó megszökött . . . Adja meg legalább a személyleírását . . .

A vádlott (némi habozás után): Hát . . . hát . . . körülbelül olyanforma, mint a tekintetes bíró ur.

☐ **Gyűrű disznófogból.** Az Uj Hebridákon a rendkívül alacsony művelődésű fokon lévő bennszülöttek, akik a legbrutálisabb kannibalizmusnak hódolnak, disznáik szemfogának a növést befolyásolják. És pedig úgy, hogy gyűrű formát kapnak és az ilyen szemfogakat tényleg gyűrűnek is használják, nagy előszeretettel. A kis malaczokat megveszik, hogy disznóká hizlalják őket, de mielőtt a hizlálást megkezdénék, kiszaggatják a felső szemfogaikat. Miután az alsó szemfogak nem dörzsölődhetnek a felsőkhöz, agyarakká fejlődnek, de nem egyenesekké, vagy csak kissé hajlottakká, hanem ivalakuakká sőt egy bizonyos idő mulva egész kört alkotnak, mert a csucok egészen a gyökérig görbül le. Némely különösen „alkalmas” és jól ápolot disznó szemfoga olyan erősen nő, hogy kétszer csavarodik körbe szorosán egymás mellett. Az ilyen kettős gyűrű aztán annál becsesebb. A disznókat addig hizlalják, amíg a szemfogak a kívánt fokig ki nem alakulnak.

☐ **Muzeum gyermekeknek.** New-Yorkban a Belford-Parkban nyitották meg ezt a muzeumot. A Brocklyn-intézet rendezte be és az a célja, hogy a növénytan, állattan, ásványtan és a földtan köréből összeválogatott tárgyakból áttekinthető sorozatok fejleszszék a gyermekek tudását. Ami az ilyen muzeumban sokkal könnyebben megy, mint a nagyoknak valókban.

☐ **Diszitő nők.** Berlinben megint akadt egy foglalkozás, amelyben a nők vetélytársai a férfiaknak. Szó van tudniük a női diszitőről, akiket már nagyon sok üzletben alkalmaznak, különösen pedig kedvelik őket a butorkereskedők. A nőt ügyes keze és kifejtett izlése különösen alkalmassá teszik erre a foglalkozásra. Azok az asszonyok és leányok, akik így beállanak diszitőknek, négy-hat hetes kurzust töltenek valami kárpitosnál, akinek megfelelő tandíjat adnak. Ők aztán nemcsak ajtókra és ablakokra aggatnak fel függönyöket, hanem mindenféle olyan munkát végeznek, amit a diszitő. Az asztalterítés minden csinjával-binjával is munkájuk nekik. Még a kirakatok diszítésében is konkurrálnak a férfiakkal. Több fehérnemű-kereskedésben is a drága férfierők helyett tisztán nőket alkalmaznak. Egy-egy ablak- vagy ajtófüggönynek a felagatásáért harmincz-hatvan pfenniget kapnak ezek a diszitő nők. Más munkájukat drágábban fizetik.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDES.

— **Fizetésektelelenségek.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelelenségeket jelenti: **Perl Miksa, Lovasberény,** — **Wertheimer K. Pécs.** — **Königsmark Venczel, Leitmeritz,** — **Ligeti M. és társa, keresk. czég Budapest,** — **Delia Benó, Zenta.** — **Indig Samu, Sepsi Szt.-György.**

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. március 15.

Magyar aranyjáradék 4 1/2%	97.—
Magyar koronajáradék 4 1/2%	93 65
Magyar arany 4 1/2%	101 25
Magyar ezüst 4 1/2%	99 75
Magyar keleti vasut	99 50
Magyar földtehermentesítési kötvény	92 60
Magyar italmegváltási kötvény	98 25
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	94 —
Magyar nyereménysorsjegy kölcson	164.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcson	141 75
Osztrák papírjáradék	99.—
Osztrák járadék ezüst	99.—
Osztrák járadék arany	93.25
Koronajáradék	99.20
1860-iki államsorsjegyek	136.—
Osztrák-magyar bankrészvény	180.—
Magyar hitelbank részvény	749.—
Osztrák hitelintézet részvény	751 60
Osztrák-magyar államvasut	652 50
20 frankos arany (Napoleonador)	19.29
Német birodalmi marka	113.40
London	242.90
Páris	96.35

Budapesti áru és értéktözsde.

- Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. -

Budapest, márczius 15.

Déli tőzsde. A buzakinlát mérsékelt, vételkedv javult. Szilárd irányzat mellett 18,00 métermázsa került forgalomba, 5 fillérig magasabb áron. Egyéb gabonamekben kevés forgalom. Időjárás derült, hideg.

Zárul 12 órakor:

Table with 2 columns: Item, Price. Items include Buza áprilisra, Buza októberre, Rozs áprilisra, Rozs októberre, Zab áprilisra, Tengeri májusra, Repcze augusztusra.

Zárul 4 órakor:

Table with 2 columns: Item, Price. Items include Buza áprilisra, Buza októberre, Rozs áprilisra, Rozs októberre, Zab áprilisra, Tengeri májusra, Repcze augusztusra.

Zárul 4 órakor:

Table with 2 columns: Item, Price. Items include Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Leszámitóbank részvény, Rima-Murányi vasút részvény, Osztrák-magyar államvasuti részvény, Közuti vasut, Városi villamos vasut részvény.

S z e s z ü z l e t

- Márczius 15. -

Ma! jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 111 korona, kicsinyben 113 korona, finomított szesz nagyban 114 korona, kicsinyben 116 korona hordó nélkül per 100 liter % beleértve 70 korona fogyasztási adót. Szarított moslék 11 korona métermázsaanként.

Budapest-kőbányai sertéskeresek. csarnok.

- Márczius 15. -

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban 92.-94. fillig. Öreg közép páronként 300-400 kilogramm sulyban fillig. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 100.-102. fillig. Fiatal közép páronként 251-320 kilogramm sulyban 100.-101. fillig. Fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 99.-100. fillig.

Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban fillig. Közép páronként 250-320 kilogrammon felüli sulyban fillig. Könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban fillig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli sulyban 98.-99. fillig. Közép páronként 240-260 kilogramm sulyban 97.-98. fillig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban 95.-97. fillig.

Megjegyzés: A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokászerű levonások mellett, egy kilogramm sulyra fillerekben értendők. Szokászerűleg a hízott sertések teljes (brutto) sulyából az élethe páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4% vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) sulya vétetik irányadóknak.

Sertéslétszám: Márzius hó 12-én volt készlet 28663 darab, márczius hó 13-án fölhajtott - 363 darab, márczius hó 13-án elszállított - 227 darab, márczius hó 14-én maradt készletben 28663 darab. Uzlét: Változatlan.

REGENY-CSARNOK.

Egy orvos életéből.

- Vig regény. -

Irta: Hevessai Jenő. [7]

(Folytatás.)

- Milyen érzélgős ön, Ollósy ur! Hát nem elég kellemes önnek ez a hely, hogy így beszél?

- De igen, hanem...

- Hát akkor miért mondja azt, hogy ön után is bezárul néhány percz múlva a paradicsom ajtaja?

- Azért, mert nem szabad tovább időznie ezen a helyen.

- Nem szabad tovább itt maradnia? Ki tiltja azt meg önnek?

Ollósy felelet helyett sóhajtott.

- Oh bár sohasem jöttem volna ide! - mondá később lázasan remegő ajakkal.

- Ön nagyon udvariatlan, Ollósy ur! - mondá Irma neheztelve. Azt kívánja, bár soha sem jött volna ide. Megvallom, én ezt a nyilat-

kozatát épen nem találok valami udvariasnak. Legyen szives uram és magyarázza meg részletes szavainak az értelmét. Miért nyilatkozik ön így?

Ollósy megragadta a leány izgatottságtól reszkető kezeit. Kipirult arczczal, szenvedélyes hangon adta meg a választ.

- Mert örült vagyok! Oh Irma, miért kényszerít arra, hogy kimondjam azt, amit nem volna szabad mondanom, ami... ami...

Irma izgatottan szakította félbe a felhevült szerkesztőt.

- Ami... ami... Kérem, Ollósy ur, mondja gyorsan!

- Ami fájdalmasabb reám nézve a halálnál.

- Az istenért, beszéljen érthetőbben, ne feszítsen kinpadra!

- Oh Irma, miért kényszerít arra, hogy bevalljam örültségemet?

- Hogy bevallja örültségét?

- Igen, hogy bevalljam, hogy... szeretem, imádom önt!

Irma eltakarta arczát.

- Ön hallgat! En megharagitottam önt! Mikor látta hogy a leány elfordul tőle, lázasan folytatta:

- Ön gyűlöl, ön megvet engem! Igaza van, én megérem azt. Merész voltam, önnek szerelmet vallani. Ön, aki csak egy szegény tolforgató vagyok, az irodalom egy szerény napszámosa. Aki nem adhat önnek sem fényes nevet, sem vagyont, csupán csak egy énekt dobogó szívem... Irma kérem, bocsásson meg!

Irma válasz helyett kezét nyújtotta Ollósynak, aki forró csókot nyomott reá.

- Bocsásson meg nekem és küldjön el. Beismerem, hogy vakmerő voltam.

- Elküldjem önt, Ollósy ur? - kérdezte Irma suttogó hangon. Oh, hisz meghalnék, ha ön elhagyna engem!

Ollósyra úgy hatottak ezek a szavak, mintha az égből jöttek volna. Szinte magánki-vül csökdomista a kezében tartott apró kezeket.

- Irma, tudja ön, hogy mit beszél? Jól hallottam-e amit mondott?

- Igen, jól hallotta!

- Az ég irgalmára kérem, ne üzzön gunyt belőlem. Ne emeljen egy rövidke pillanatra a menyországba, hogy a következő perczen eltasziton magától és én a semmiségbe zuhanjak!

Szilárd, csengő hangon adta meg a választ Irma.

- En nem üzök önből gunyt, Ollósy ur.

- Az nem lehet... Örült képzelet azt még csak álmodni is, hogy engem szeret!

Irma némán megszorította a szerelemittas ifju kezét.

Ollósy hévvel folytatta:

- Mondja ki csak egyszer, hogy szeret, hogy nem gyűlöl. Mondja ki, hogy tudjam: ébren vagyok-e, hogy nem csalóka álom üzi velem gonosz játékait. Oh mond ki csak egyszer, szívem boldogsága: „szeretlek!”

Irma az ifju széles vállára hajtva fejét, suttogta:

- Imádlak! Es te igazán azt hitted, hogy távoznai hagyják? Azt hitted, hogy a köztünk létező csekély vagyoni különbség ön előttem akadályul szolgál? Oh hát még mindig nem ismerisz te engem?

Ollósyt nem hiába tartották ismerősei me-résznek. Itt is kimutatta. Hatalmas csókot le-helt a leány vérpíros ajakára.

- Ugy ismerlek, mint nemednek legbá-jolóbb virágát, mondá.

Irma boldogan tekintett rá.

- Nos tehát, te hizelgő?

Ollósy boldogságtól sugárzó arcza elborult egy küssé.

- Hanem atyád sohasem fogja megengedni, hogy egy ilyen szegény skribler, mint ő mondja, nőül vegyen téged.

- Oh akkor te nem ismerted őt eléggé!

- De ismerem társadalmi nézeteit.

- Papa mindent megtesz a kedvemért, csakhogy örömet szerezzen nekem. Ha megtudja, hogy mennyire szeretjük egymást, egy pillanatra sem fogja boldogságunkat akadályozni. Hiszen ő csak azért él, hogy engem boldogítson!

Ollósy egy szerény kérdést kockázott meg.

- És a mama?

- A felől nyugodt lehetsz. A mama okvetlenül ránk fogja adni áldását.

- Tehát biztos vagy benne, hogy semmi sem akadályozza meg a mi házasságunkat?

- Természetesen. Szülőim előtt szegény-séged bizonyára nem fog akadályul szolgálni.

Különben is, mi nem vagyunk olyan gazdagok, mint sokan hiszik. A papa csodaszere felemész-tette vagyunk legnagyobb részét.

- Oh azért sokkal vagyonosabbak vagy-tok, mint én, akinek adósságain kívül csupán a szerkesztői állása van meg.

- Hát a vele járó sok dicsőség, az semmi? Ollósy nevetett.

- Hja, édesem, a dicsőség a mai világban már nem elég az üdvösségre.

- Oh én nagyon jól tudom, hogy micsoda kedvezmények járnak a szerkesztői állással! Különben is én olyan szerény vagyok, hogy nekem minden jó lesz, amit oldalad mellett talállok.

- Igérd meg tehát, hogy történjék bármi: jó vagy rossz, nem fogsz visszalépni a házasságtól?

Irma esküre tartotta rózsás ujjait.

- Igérem.

- Igérd meg, hogy enyém lesz boldog vagy boldogtalan napokban, szerencsében és szerencsétlenségben.

A leány teljes határozottsággal fogadta: - Igérem, hogy szerencsében és szeren-csétlenségben, örömben és buban tied leszek, tied életem fogytáig!

Az ilyen szerelmi vallomások után szinte elképzelhetlen a csók. Itt sem történt máskép. Ollósy magához vont a gyönyörű leányt és forró csókokkal halmozta el rózsás arczát.

Irma sem idegenkedett tőle, készséggel vi-szonozta az ifju heves ölelését.

A csókok özöne mind sűrűbb és zaj-sabb lett.

Egy fiatal gerlepár, amely az eresz alatt szerelmeskedett, a maga módja szerint, szilote megirigyelte az ifju szerelmesek boldogságát.

Hangos turbékolással a tulsó ház tetejére repültek. Ott folytatták pillanatra megszakadt enyelgésüket.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

- Érvényes 1899. évi október hó 1-től. -

Table with columns: ARADRÓL, ARADRA, Erdély felé, Erdély felől, Temesvár felé, Temesvár felől, Szeged felé, Szeged felől, Brád felé, Brád felől. Rows list train routes, departure times, and arrival times.

Városi színház.

Bérlet 151. sz. Páratlan.

Pénteken, 1900. évi márczius hó 16-án:

Eszter.

Bibliai héber melodráma 3 felvonásban. Irta: Zöldi Márton. Zenéjét szerző Levithán Izrael után: Singer N. Hangszerelte: Müller Ottó.

SZEMÉLYEK:

Table with 2 columns: Role, Actor. Roles include Ahasverus, Vásti királyné, Hadássa, Hámán, Margekáj, Eszter, Főpap, Abánioszté, Minjamin, Méres, Kadmiel, Karkás.

Kezdete 7 órakor.

T. Cz.

Csupán egy kísérlet és meggyő-
ződik, hogy nyomtatványokban
szébbet, jobbat és olcsóbbat
már nem lehet kívánni!

**Aradi nyomda részvény-
társaság könyvnyomdája
(Csanádi-palota)**

Telefon 151. sz.

Aradi képviselő:
RÉVÉSZ NÁNDOR
Szabadság-tér 20.

Báll meghívók, hangulatkeltő színekben
Körlevelek, litografikus szépségben
Árjegyzékek, pontos áttekintéssel
Számlák, praktikus rendszer szerint
Esküvői jelentések, meglepő választékban
Névjegyek, divatosak és secessziósak
Plakátok, az új század reklamjának megfelelően.
Ügyvédi nyomtatványok mindig készletben

Pontosság.
Olcsó árak
Diszkrét izlés.

Ügyes rézkovácsok

német nyelvismerettel, melyek a csömunkálatokban jártasak, 6 hónapi időtartamra a Belgrádi czukorgyárban jövedelmező

foglalkozást kaphatnak.

Négy heti kielégítő munkálat után az utazási költségek visszatérítettek. — Ajánlatok a királyi szerbiai szab. Czukorgyárnak Belgrád-ba (Szerbia) czimzendők. 241

7392/1899. tkvi. sz.

Árverési hirdetmény kivonat.

A borosjenői kir. jbiróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Pavlovics Constantin pankotai lakos, továbbá Neuman testvérek aradi czég, Smurák Ilona pankotai lakos végrehajthatónak, Czégényi István sikulai lakos végrehajtást szenvedő elleni 234 frt 93 kr. és több rendbeli tökékövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte, minek folytán az aradi kir. törvényszék, a borosjenői kir. járásbíróóság területében fekvő és a sikula községi 531. sz. tkvben A. I. 808—809/6. hr. számú beltelkes ház 1036 frt, a sikulai 534. számú telekjegyzőkönyvben 666—668/a. hrszámú beltelkes ház 671 frtban az 1900. évi április hó 18-ik napján délután 3 órakor Sikula község házában megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladatni u. m.:

1. Ha a kikáltási áron felül ígéret nem tétetik, az elárverendő ingatlan a kikáltási áron alól is el fog adatni.

2. Árverelni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát vagyis 103 forint 60 krajczárt és 67 forint 10 krajczárt készpénzben, vagy az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy-miniszt. rend. 8. §-ban kijelölt ova-dekképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezésével kiállított elismervényt átszolgáltatni.

3. Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés jogerős emelkedésétől számítandó 15 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számítandó 30 nap alatt, a harmadikat ugyanazon naptól számítandó 45 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt szabályszerű letéti kérvény kapcsában az 1881. évi december 6-án 39425. I. M. sz. a. kelt rendeletében előírt módon a buttyini m. kir. adóhivatalnál mint bírói letétpénztárnál befizetni.

A bánatpénzt a bíróság az utolsó részletbe fogja beszámítani. Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. járásbíróóság, mint tkvi hatóságnál és Sikula, Borosjenő, Gurba község előljárásiójánál megtekinthetők.

Borosjenői kir. jbiróság tkvi hatósága 1899. évi decz. hó 8-án.

Bittó,
kir. járásbíró.

1077

Hirdetmény.

Felhívják mindazok, kik az 1900. évi tenyésztésre ingyen selyempetét kívánják, hogy a polgármesteri hivatalban jelentkezve, neveiket s a kívánt petemennyiséget az ott kitett ivre feljegyezzék.

Később jelentkezők kevesebb petére tarthatnak igényt, jelentkezés a pete átvételére kötelező. Az ingyen petéket átvevők kötelezettek magukat:

1. Máستól petét el nem fogadni.
2. A nyert pete mennyiséget kizárólag gubótermelésre fordítani.
3. A termelt gubókat csakis a selyemtenyésztési felügyelőség megbízottjának s nem másnak átadni.

Az elsőosztályu gubók kilogrammonként 2 korona 20 fillérjével, a II-od osztályuak 1 korona 60 fillérjével, a hasznavehetetlen piszkos nedvesek pedig 20 fillérjével fognak beváltatni.

Azok, a kik a gubókat bárki másnak eladnák, később meghatározandó összeg erejéig megfognak büntettetni.

Aradon, 1899. évi január hó 9.

Salacz,
kir. tanácsos
polgármester.

Arad szab. kir. városi kap. hiv.

2535—1900.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 3237/131—881. sz. a. kelt s a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium által a 54186—1881. sz. a. jóváhagyott szabályrendelet alapján felhívom a ház, kert, szőlő és föld tulajdonosokat, valamint azok bérőit, hogy udvaraik, kertjük, szőlőjük és földeiken levő gyümölcs- és diszfákról, bokrok és cserjékről a hernyó fészkeket és petegyűrkét folyó évi április hó 5-ig leszedessék és azokat tűzveszélyre alkalmat nem szolgáltató helyen elégessek; tavasz és nyár folyamán mutatkozó hernyók és hernyó hálók szintén leszedendők és elégetendők.

Különös figyelem fordítandó továbbá a cserebogaraknak — úgy kifejtett bogár, mint pajor alakjában — szorgos irtására. A hivatkozott szabályrendelet értelmében köteles a tulajdonos vagy bérlő azon szomszédját, ki a hernyózást a fenti módon nem eszközli, a kapitányi hivatalnak bejelenteni.

Erről az érdekeltek azzal értesítetnek, hogy a hernyózást mulasztók az érintett szabályrendelet 4-ik szakasza értelmében azonfelül, hogy a munkálat költségére hivatalból elrendeltetik, 25 frtig, azon szomszéd pedig, ki a bejelentést sem teljesíti 10 frtig terjedhető pénzbírsággal fog büntettetni.

Ezzel kapcsolatban a kártékony rovarokat pusztító éneklő madarak kimelését a lakosság különös figyelmébe ajánlom.

Arad, 1900. évi febr. hó 20.

Sarlot,
főkapitány.

Buttyin községi jegyző irodájában egy kezdő fiatal ember alkalmazást nyer.

Teljes ellátáson kívül fizetése egy havi alkalmaztatása után lesz megállapítva.

Feltétel: megbízhatóság és vas-szorgalom.

Buttyin, 1900. márcz. 15.

Kiurszky Iván,
jegyző.

883—1900. pm.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a kérdőzőknek és sertéseknek Ausztriából Magyarországra való behozatala tekintetében jelenleg érvényben levő intézkedéseket tartalmazó 397. számú állategészségügyi értesítő hivatalomban az érdekeltek által megtekinthető.

Aradon, 1900. évi február hó 28-án.

Salacz,
kir. tan. polgármester.

4768—1900.

Hirdetmény.

A gyümölcsfa-tenyésztés iránt érdeklődő lelkészek és magánosok részére Budapesten megtartandó 6 napos, a faiskola kezelő néptanítók és gazdasági alkalmazottak részére pedig Kolozsvárt, Keszthelyen és Kis-Szebenben tíz napos gyümölcsfa-tenyésztési tantolyannak rendezését a nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi miniszterium elrendelivén, közhírré teszünk, hogy a vonatkozó pályázati hirdetmények levéltárunkban a hivatalos órák alatt bármikor betekintheők.

Arad, 1900. évi márczius hó 1-én.

A városi tanács.

1703—1900. k. h.

Hirdetmény.

Ámbár a sertésvész esetek Magyarország területén utóbbi időben lényegesen kevesbedtek mindazonáltal épen a beégtség tovaterjedésének megátlása céljából a nagyméltóságú földmívelési magy. kir. miniszterium 4693/1900 sz. magas rendelete alapján felhívom a sertést tartó gazdákat, hogy a sertések megbetegedését, vagy elhullását a hatóságnál saját érdeklésben jelentésk be, mert az képezi a betegség tovaterjedése megátlásának legsikeresebb módját. ha a betegség ellen szolgáló óvintézkedések akkor tétetnek meg amikor a betegség még csak csirájában van.

Arad 1900 február 14.

Sarlot
főkapitány.

10,000 drb.

I. osztályu prima, gyökeres, fás

szőlőoltvány
olcsón eladó

Kovacsevits György

körjegyzőnél Ménesen. 1073

14449—1900. ad.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a Budapest keleti pályaudvaron levő gyorsáraktárnak postai kezelő épületté való átalakítására szükséges építési munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek, a magy. kir. államvasutak igazgatósága magasépítmenyi ügyosztályában (VI. Teréz-körut 56. sz. III. em. 14. sz.) a hivatalos órák alatt megtekintheők.

Az ajánlatok legkésőbb 1900. évi márczius hó 20-án déli 12 óráig nyújtandók be alulírott igazgatóság építési főosztályánál (VI. Teréz-körut 56. sz. II. em. 10. sz.)

Az ajánlatok egy koronás, az ajánlat mellékletei ivenkint 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és következő felirattal nyújtandók be

„Ajánlat a Budapest keleti pályaudvaron levő gyorsáraktár átalakítására.

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1900. évi márczius hó 19-én déli 12 óráig 4300 azaz négyezerháromszáz korona bánatpénz teendő le a m. kir. államvasutak főpénztáránál (Andrássy-ut 75. sz. földszint) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapirok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíthatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevénnyel adandók fel.

Budapest, 1900. évi márczius hóban.

Az igazgatóság.

